Povești nemuritoare

EDITURA ION CREANGĂ

Poveşti nemuritoare

34

Coperta:
CRINA IONESCU

© EDITURA ION CREANGĂ S.A.
Poveşti nemuritoare, 34, 1997

Toate drepturile aparţin Editurii Ion Creangă.
Reproducerea integrală sau parţială a textului
este interzisă şi va fi pedepsită conform legii.

ISBN 973-25-0564-8

EDITURA ION CREANGĂ, S.A.
Piaţa Presei Libere, nr.1
Sector 1, Bucureşti
Tel.: 222 32 54
Fax: 223 11 12
ROMÂNIA

Povești nemuritoare

EDITURA ION CREANGĂ – BUCUREŞTI, 1997

Ţugulea, fiul unchiaşului şi al mătuşei

A FOST ODATĂ ca niciodată etc.

A fost odată un moş şi o babă. Ei erau săraci de n-aveau după ce bea apa. Când mălai aveau, n-aveau sare; când aveau sare şi mălai, n-aveau legumă. Trăiau şi ei de azi până mâine. Ei aveau trei copii trenţăroşi şi nespălaţi, ca vai de ei. Cel mai mic se vedea a fi mai isteţ decât cei doi mai mari, dară era olog de amândouă picioarele. El se numea Ţugulea.

Ei se învecinau cu Zmeoaica pământului. Această zmeoaică era aşa de rea, încât nimeni din vecinii ei n-avea pace de dânsa. Ea le călca moşiile şi le făcea fel de fel de neajunsuri.

La naşterea lui Ţugulea, când a venit ursitoarele, s-a întâmplat să fie p-acolo şi Zmeoaica pământului. Ea auzise cum îl ursise şi, de pizmă, mai în urmă îi luă vinele şi d-aia era el olog.

Din această pricină, şi fiind şi săraci, unchiaşul cu mătuşa şi cu copiii lor ajunseseră de *râsul tutulor megiaşilor din sat*. De bietul Ţugulea însă râdea şi chiar fraţii lui.

După ce se mai măriră copiii, Ţugulea zise într-o zi mă-sii, faţă cu fraţii săi:

– Mamă, am auzit că dumneata ai un frate bogat, care locuieşte în alt sat. De ce nu te duci la dânsul să ceri o mârţoagă de iapă, pe care să ieşim şi noi la vânat, că mi s-a urât clocind acasă pe vatră?

– Ia nu mai trăncăni şi tu de acolo, Ţugulea ologu – îi ziseră fraţii râzând – mai bine mama noastră să se ducă la unchiul să ceară pentru noi doi cai, căci noi suntem vrednici a încăleca şi descăleca.

Ţugulea înghiţi ruşinea, plecă capul în jos şi tăcu.

Muma, tot mumă. Se duse la frate-său şi ceru doi cai pentru fraţii cei mari şi o iapă pentru Ţugulea.

Frate-său îi dete bucuros, mai cu seamă de milă pentru Ţugulea, ca să poată umbla şi el.

Nu mai putură de bucurie fraţii când le aduse mă-sa caii.

Ţugulea nu se putea mângâia pentru că era olog, şi nu ştia cum să facă să se înzdrăvenească.

După câteva zile, Ţugulea zise că ar dori să meargă şi el cu fraţii lui la vânătoare.

Râseră fraţii de el. Apoi daca se rugă şi mă-sa de ei, îl luară şi pe dânsul. Se gătiră şi plecară. În pădure se mirau fraţii cum face Ţugulea de nimereşte aşa de bine vânatul pe care punea el ochii. Nici o săgeată nu se ducea în vânt degeaba. Toate intrau în carne.

Trei zile şi trei nopţi zăboviră la vânătoare.

În a treia noapte, Ţugulea visă un vis ce-i plăcu. Se făcea că el era într-o grădină, frumoasă ca un rai. El şedea acolo, într-un colţ, trist şi mâhnit că nu putea umbla, să se bucure şi el de frumuseţile acelei grădini. Păsările cântau de se spărgeau. Frunzele de pomi fâşiau de adierea vântului şi florile răspândeau un miros de te îmbăta. Se uita cu jind la toate astea, căci nu putea să se desfăteze şi el. Atunci ridicând ochii în sus, se rugă lui Dumnezeu să-i ia viaţa mai bine, decât să trăiască în aşa ticăloşie.

Pe când se făcea că se roagă, deodată i se arătă dinainte o zână, aşa de frumoasă şi de blândă, cum nu mai văzuse el în viaţa lui aşa fiinţă.

Şi se făcea că-l întreabă, zicându-i:

– De ce te căineşti, băieţele, şi te amărăşti?

– Cum nu m-aş căina şi nu m-aş amărî, zână a frumuseţelor – se făcea că zise el – iată sunt olog, şi din această pricină am ajuns de batjocura tutulor băieţilor din sat.

– Lasă, dragul meu, nu mai plânge, că ei nu ştiu ce fac, se făcea că mai zise zâna. Tu ai să te tămăduieşti şi o să ajungi împărat.

– Nu-mi trebuie mie împărăţie. Eu aş fi bun bucuros, numai să pot umbla. Dară asta n-o să se poată, căci, uite, parcă n-am vine în picioare.

– Ba o să se poată, se făcea că adaose zâna cu vorbă apăsată. Tu ai avut vine; dară ţi le-a luat Zmeoaica pământului de când erai mic. Ţine chimiraşul ăsta. Când vei fi încins cu el, ce vei voi, te faci, dacă te-i da de trei ori peste cap. Sileşte-te de-ţi ia vinele de la zmeoaică.

Luă chimiraşul; dară când ridică ochii şi voi s-o întrebe cine era ea, de are milă de dânsul, ia pe zâna de unde nu e! Parcă intrase în pământ.

Iară el odată se deşteptă. Se pomeni cu chimiraşul în mână.

Se încinse cu el, se dete de trei ori peste cap, gândind să se facă o pasăre, şi îndată se

făcu. Se dete iară de trei ori peste cap şi se făcu om la loc.

Cât p-aci să se piarză de bucurie, dară se stăpâni. Încinse chimirul pe piele ca să nu se vază şi se feri d-a spune fraţilor ceva.

Pasămite, zâna aceea era ursitoarea lui cea bună.

După ce se făcu ziuă, se întoarseră cu fraţii lui la bordeiul lor, şi aduseră mulţime de vânat.

Peste câteva zile plecară iară. Dând caii la păşune, fraţii cei mari ziseră lui Ţugulea să păzească el caii, căci dânşii sunt obosiţi.

Cum se culcară, şi adormiră.

Ţugulea priponi caii, apoi, dându-se de trei ori peste cap, se făcu o albină şi plecă înspre miazănoapte încotro şedea Zmeoaica pământului.

După ce ajunse acolo, zbârn! în sus, zbârn! în jos, intră în casa zmeoaicei şi ascultă ce vorbea cu zmeii, ginerii săi, şi cu zmeoaicele, fetele sale.

Între altele, auzi zicând zmeoaica bătrână:

– Ia vedeţi, fetelor, mai şade vinele alea ale lui Ţugulea în cutia în care le-am aşezat eu după sobă?

– Mai şade – răspunse zmeoaica cea mică – azi le-am văzut, nu mai departe.

– Iaca, voi o să vă duceţi la casele voastre, zise bătrâna cea zbârcită; să ştiţi să vă temeţi de Ţugulea ăsta, afurisitul; căci şi mie mi-e frică de dânsul, măcar că i-am luat vinele.

Tot de la dânsele mai auzi Ţugulea că peste câteva zile are să se facă nunta zmeoaicei celei mici, şi pentru veseliile de nuntă trebuindu-le vânat, zgripsoroaica scofâlcită împărţi pe fiecare din gineri pe unde să vâneze.

Îi fu destul pentru astă dată că auzise şi atât.

Când se întoarse la fraţii săi, începuse a intra alba în sat.

– Sculaţi, fraţilor, le zise el, că iată ne-a luat ziua de pe urmă.

– De ce ne-ai lăsat să dormim atât de mult? îi ziseră fraţii, dojenindu-l.

El tăcu din gură. Se sculară ei şi plecară după vânat, apoi se întoarseră acasă.

Ţugulea acum se culca afară în toate nopţile, şi tot plănuia cum să facă să-şi ia vinele. El se ducea mereu pe la zmeoaică, fără să ştie cineva, şi pândea vreme cu prilej când să-i vie bine să-şi ia vinele.

Într-o seară se făcu muscă, intră pe coş în camera unde era cutia cu vinele, pe când zmeoaica

nu era acasă; aci daca intră se făcu om, luă vinele din cutie şi le puse la picioarele lui. Cum le puse, se lipi, parcă fusese acolo de când lumea. Se făcu iară muscă şi plecă acasă.

A doua zi, noaptea, trebuia să meargă zmeii la vânat pentru nuntă.

Ţugulea se duse mai întâi în calea zmeului celui mai mare. Când se apropie de el, calul zmeului începu a sforăi; dară zmeul îi zise:

– De! cal de paraleu, că doară nu va fi adus cioara osciorul şi vântul perişorul lui Ţugulea pe aici, căci vinele lui sunt la soacră-mea după sobă.

– De unde ştii tu aşa bine? îi zise Ţugulea. Dă-te jos să ne vedem şi să ne luptăm.

Zmeul, cum îl văzu, îngheţă sângele într-însul. Se apucară la luptă în buzdugane, dară Ţugulea cum aduse buzduganul său şi lovi pe zmeu, îi luă mirul, apoi îi tăie capul, îi luă calul şi armele şi plecă înaintea zmeului celui mijlociu. Asemenea îi făcu şi lui. Apoi plecă înaintea zmeului celui mic.

După ce se întâlni şi cu zmeul cel mic, se luă la luptă şi cu dânsul. Se bătură întâi în buzdugane, buzduganele se sfărâmară; se luptară cu suliţele, acestea se rupseră; se apucară apoi în săbii, a zmeului se frânse. După aceea se luară

la luptă dreaptă, se luptară ce se luptară şi, înfrângând pe zmeu, îi tăie şi lui capul. Îi luă şi lui armele şi calul şi plecă acasă cu dânsele.

Când ajunse, se crăpa de ziuă; legă caii şi puse bine armele zmeilor.

Apoi sculă pe fraţi să meargă la vânat. Când văzură fraţii caii, se minunară. Îl întrebară, dară el nu voi să le spuie nimic, zicând că nu ştie.

Încălecară fraţii pe caii zmeilor şi porniră. Ţugulea însă încălecă pe calul zmeului celui mic, căci era mai vânjos.

Zmeoaica, văzând că întârzie ginerii, zise fiicelor sale:

– Ăsta nu e lucru curat. Ia vedeţi vinele lui Ţugulea, sunt ele unde le-am pus eu?

– Ba nici ca cât, îi răspunseră fetele, după ce căutară.

– Bărbaţii voştri trebuie să fie răpuşi. Ţugulea a făcut pozna. Duceţi-vă în pădure pe unde are a trece el şi faceţi precum v-am zis.

Ţugulea, trecând cu fraţii săi prin pădure, văzu o vie cu struguri. El simţi că asta nu poate să fie lucru curat. Cum de nu mai văzuse el astă vie în pădure?

Frate-său cel mai mare vru să ia un strugure.

Ţugulea îl opri. Apoi descălecă, scoase paloşul şi începu a tăia la viţe. Deodată începu a curge din viţele tăiate nişte sânge negru ca păcura. Fraţii se mirară de aceasta.

Apoi, încălecând ei, porniră. Merseră ce merseră şi dete peste o livede de pruni. Ţugulea nu lăsă pe fratele cel mijlociu să ia prune, ci făcu ca şi la vie, şi din prunii tăiaţi curse iară sânge.

După ce mai merse, dete peste o fântână. El ştia că prin acea pădure nu era nici o fântână. Nu lăsă pe fraţi să bea apă. Ci luând suliţa, înţepă fundul fântânei de mai multe ori, şi deodată începu a gâlgâi un sânge mohorât şi cu rea duhoare. Gâlgâia ca dintr-o vacă.

Acestea erau fetele zmeoaicei, care voiau să otrăvească pe Ţugulea, feciorul moşului şi al mătuşei.

Mergând ei împreună, Ţugulea zise fraţilor săi:

– Ia uitaţi-vă, fraţilor, de vedeţi ce este, că nu ştiu ce mă dogoreşte.

– Ce să fie! răspunseră fraţii uitându-se; iacă un norişor roşu vine după noi ca vântul.

– Aia este zmeoaica bătrână, măi, zise el. Vine după mine. Voi împrăştiaţi-vă care încotro şi vă

duceţi acasă, ca să nu vă aflaţi în calea ei, căci vă face mici fărâmi.

După ce se despărţiră, Ţugulea intră într-o peşteră, să se adăpostească până va trece zmeoaica. Urgisita de zmeoaică, unde venea, măre, venea turbată de mânie, trecu ca fulgerul pe lângă peşteră şi apucă înainte, că nu vedea cu ochii de cătrănită ce era.

Ţugulea îndată ieşi din peşteră, încălecă şi pe ici ţi-e drumu. O luă la sănătoasa înapoi spre răsărit şi merse, şi merse, până ajunse la curtea unui împărat care de douăzeci de ani lucra un zid nalt foarte, ce cădea înspre partea moşiei zmeoaicei – nici el, vezi, nu avea pace de dânsa. Şi tocmai atunci îl isprăvise.

Cum ajunse acolo, Ţugulea spuse împăratului că omorâse pe ginerii şi pe fetele zmeoaicei. Apoi îi zise să dea poruncă grabnică la toţi fierarii ca să-i facă îndată o măciucă de fier mare cu care să omoare şi pe zmeoaica bătrână.

Împăratul priimi bucuros să facă Ţugulea orice o şti el, numai să se scape de blestemata de zmeoaică.

Ţugulea puse de făcu o gaură în mijlocul zidului cetăţii, apoi porunci şi se aduse o grămadă

de bucăţi de lemne, cărora le dete foc în mijlocul cetăţii; în acel foc puse măciuca de fier ca să arză să se facă roşie.

Zmeoaica, după ce alergă într-o parte şi într-alta şi nu găsi pe Ţugulea, mirosi ea că trebuie să fie la împăratul cel cu zidul mare. Se întoarse şi să te ţii, pârleo! într-un suflet ajunse, căzând lângă zid de osteneală şi amărăciune. Apoi se sculă cum putu şi vru să sară peste zid. Sări, însă în sec. Dacă văzu că-i este peste putinţă a sări pe deasupra zidului, se urcă până la gaura ce o făcuse Ţugulea şi începu a sorbi, voind să înghiţă totul ce era în cetate.

Împăratul şi oamenii din cetate se păreau a fi scrişi pe părete, atât îi înmărmurise frica. Ţugulea nu-şi pierdu cumpătul, ci, cu măciuca roşie ca focul şi ţiind-o de coadă, merse la gaură. Când sorbi o dată, zmeoaica, trase măciuca arsă tocmai în inimă. Odată răcni zmeoaica zicând:

– M-ai mâncat friptă, Ţugulea! şi muri pe loc.

Împăratul, boierii şi locuitorii acelei împărăţii mulţumiră lui Dumnezeu că i-a scăpat de zmeoaică, de fetele şi de ginerii ei, căci multe rele le făceau; iară mântuitorului lor îi ziseră „Ţugulea

viteazul şi înţeleptul". După aceea, împăratul ridică pe Ţugulea la mare cinste.

Ţugulea trăi acolo câtva timp ca în sânul mă-sii. Dară nişte zavistioşi de boieri băgă în inima împăratului frica că Ţugulea odată, odată, are să-i ia ţara.

Cum auzi unele ca acestea, împăratul se gândea ce meşteşug să facă ca să scape de el. În sfârşit, ascultă poveţele celui mai pizmătareţ din boierii cei bătrâni.

Trimise şi chemă pe Ţugulea. El veni.

– Ţugulea viteazul – zise împăratul – Sfatul împărăţiei mele a găsit cu cale să te duci la împăratul stririlor, în peţit, să-i ceri fata pentru mine.

– Dacă Sfatul împărăţiei a găsit cu cale, eu sunt gata să mă supui, răspunse el.

– Apoi pe când hotărăşti ziua plecărei?

– Când ar fi după mine, şi mâine.

Îi gătiră cărţile ce trebuia să le ducă Ţugulea, îi dete bani şi porni, după ce îşi luă ziua bună de la împărat şi boieri, iară gloatele îl petrecură până afară din cetate şi se uitară după dânsul până nu-l mai zăriră.

Ţugulea se duse mai întâi de se întâlni cu fraţii lui. Le spuse şi lor cum a omorât pe zmeoaica

cea bătrână, apoi le făcu cunoscut şi treaba cu care l-a însărcinat împăratul. Le dete şi lor nişte bani ca să-i ducă părinţilor, apoi se îmbrăţişară şi plecară.

Fraţii lui Ţugulea începuse a se uita la el cam chiondorâş. Ei nu se puteau învoi cum de Ţugulea să ajungă să le facă lor ruşine. Ei, mai mari, şi să rămâie mai pe jos decât el, ca nişte bobleţi.

Ducându-se Ţugulea la treaba lui, întâlni în cale pe un om care striga că moare de foame. Se apropie de dânsul să vază ce fel de om este acela.

Când, ce să vază? un om ca toţi oamenii, umbla după şapte pluguri ce ara şi din gură nu mai tăcea.

– Ce voinic mare eşti tu, omule, de mănânci brazda de la şapte pluguri şi tot strigi că mori de foame? îl întrebă Ţugulea ca p-un prieten.

– Eu nu sunt voinic – răspunse flămândul – ci voinic este Ţugulea, feciorul moşului ş-al babei, care a omorât pe zmeoaică, pe fetele şi pe ginerii ei.

– Eu sunt acela, îi zise Ţugulea.

– Daca eşti tu, ia-mă şi pe mine cu tine, că poate ţi-oi prinde bine la ceva.

Îl luă şi plecară.

După câteva zile de călătorie, dete peste un alt om, în gura căruia curgea apa de la nouă fântâni şi tot striga că moare de sete. Îl întrebă şi pe acesta ca şi pe flămând. Şi daca căpătă un răspuns care semăna cu al flămândului, îl luă şi pe acesta cu sine, şi plecă mai departe.

Se duse, se duse şi iară se mai duse. Iară când fu să treacă nişte munţi, întâlni un alt om, cu două pietre de moară de picioare, care sărea din munte în munte şi când fugea, iepurele pe spinare neteza, şi striga că n-are loc unde să fugă.

Ţugulea îl întrebă ca şi pe ceilalţi, iară omul răspunse tot ca ei. Îl luă şi pe acesta şi porni înainte cu Dumnezeu.

În calea lor mai întâlni un om cu o mustaţă albă şi cu alta neagră, îmbrăcat cu nouă cojoace şi striga că moare de frig, deşi era pe la nămiezi şi soarele ardea ca în luna lui Cuptor.

După ce îl întrebă şi el voi să meargă cu dânsul, Ţugulea îl luă şi pe acesta, şi înainte, tot înainte şi înapoi nu se uita.

Merse ce mai merse şi, când fu pe la amurgit, întâlni un om care se uita în sus cu un arc în mână. Ţugulea îl întrebă:

– Da' ce faci acolo, omule?

– Ce să fac – răspunse el – iaca un ţânţar a ajuns tocmai la vântul turbat şi voi să-l dobor d-acolo cu săgeata mea.

– Voinic trebuie să fii, omule – îi zise Ţugulea – daca tu poţi să vânezi un ţânţar pe care noi nu-l vedem.

– Ce are a face! Voinic este Ţugulea, fiul moşului şi al babii, care a omorât pe zmeoaica cu fetele şi cu ginerii ei cu tot, zise omul.

– Eu sunt, răspunse Ţugulea.

– Daca eşti tu, ia-mă şi pe mine cu tine, că poate ţi-oi prinde bine la ceva.

După ce mai merse ce merse, ajunse în nişte văi foarte frumoase, de unde se întindeau nişte munţi împodobiţi cu copaci şi cu o verdeaţă care desfăta inima, şi acolo dete peste un om, care nu ştiu ce tot bombănea el din gură şi când ameninţa cu toiagul ce ţinea în mână, pe dată se făcea câte o sută de păsărele. Apoi daca îl întrebă Ţugulea cu ce vitejii face el minunile astea, el răspunse că Ţugulea este viteaz, care a făcut atâtea şi atâtea voinicii. Aflând omul că vorbea cu Ţugulea, s-a luat şi el după dânsul, ca şi ceilalţi.

Şi merse cu toţii, merse, merse ca cuvântul din poveste ce d-aci înainte se găteşte, şi pe unde

ajungea întreba de împăratul stririlor. Pe la cetăţi şi sate, pe unde mâneau ei noaptea, toţi îi conăceau şi îi găzduiau cu bucurie când auzea de numele lui Ţugulea.

Iară când fu într-una din dimineţi, zăriră turnurile cetăţii unde locuia împăratul stririlor. Întinseră piciorul la drum şi când era în de seară, ajunseră şi ei la porţile cetăţii.

A doua zi se sculară, pe ochi mi se spălară, se îmbrăcară, se scuturară şi pe domnul lăudară, că le-au ajutat de au ajuns vii, nevătămaţi.

Spuse Ţugulea tovarăşilor săi pentru ce a venit, iară ei răspunseră că: daca împăratul nu va voi să-i dea fata de bună voie, apoi o vor lua-o cu nepusă în masă, că doară nu sunt ei de florile mărului cu Ţugulea viteazul.

După ce a dat împăratului cărţile ce adusese Ţugulea, acel împărat îi zise:

– Sunt gata a-ţi da fata, daca îmi vei săvârşi cu bine slujbele cu care am să te însărcinez; iară de nu, unde îţi stau picioarele îţi va sta şi capul. Aceasta să o ştii. Îţi dau soroc până mâine să te gândeşti, daca te încumeţi ori ba.

– Mă încumăt, luminate împărate, îi răspunse Ţugulea. Porunceşte.

– Până mâine dimineaţă să-mi mănânci nouă cuptoare de pâine, îi porunci împăratul.

– Să se puie la cale coacerea lor cât mai curând, răspunse Ţugulea.

Hotărâră când să vie să înceapă a mânca. Se puseră şi paznici care să ia aminte.

Pe seară veniră cu toţii. Apoi uitându-se la Flămândul, Ţugulea îi zise:

– Să te vedem, nene Flămândule.

– Las' pe mine, răspunse acesta. Luaţi-vă câte o pâine, ca să aveţi şi voi ceva gustărică.

Şi începând a arunca câte zece pâini în gură şi a le înghiţi, sfârşi cuptoarele până la miezul nopţii. Parcă arunca după spate. Mai adună şi codriceii ce mai rămăseseră de la tovarăşi, îi înghiţi şi pe aceştia şi începu a striga:

– Mor de foame! Mor de foame!

Strejerii care rămaseră ca nişte bostromengheri[1], uitându-se cum piereau pâinele, se duseră de spuse împăratului despre cele întâmplate. Se minună şi împăratul. Apoi zise să-i aducă nouă buţi de vin şi porunci lui Ţugulea să le bea până în ziuă. Ţugulea zise Setosului:

---

[1] Bostromengheri – intriganţi.

– Pe dânsele, nene Setosule.

– Numai atât? întrebă el.

Trase cepurile la câteva buţi deodată, şi pe toate le înghiţea de părea că intră vinul în pământ.

Dupe ce le isprăvi, începu şi el a striga:

– Mor de sete! Mor de sete!

Împăratul începu a se îngrijura când îi spuseră strejerii cele ce se întâmplară şi începu a încălzi cuptorul cel mare cu nouă cară de lemne.

Dând poruncă lui Ţugulea de a intra în cuptor, el se uită la Frigurosul şi-i zise:

– A venit şi vremea ta, nene Mustăţio.

– Cum o să vă pui să faceţi niţele cuie, clănţănindu-vă dinţii! răspunse el.

Şi în adevăr, cum ajunse la cuptor, carele era roşu ca para focului, puse mâna pe mustaţa lui cea albă, smulse câteva fire dintr-însa şi le aruncă în cuptor. Deodată la gura cuptorului se făcu brumă. Apoi intrară în cuptor toţi megiaşii lui Ţugulea cu dânsul împreună şi începură a striga că le degeră.

Când veni împăratul şi văzu, se luă de gânduri cu Ţugulea ăsta năzdrăvanu.

Şi cerând ei, împăratul porunci de mai aduse nouă cară de lemne, le dete foc, dară parcă ardea pe gheaţă.

Împăratul acela avea o paţircă de fată slujitoare, care se lua în goană cu ogarii.

Porunci lui Ţugulea să trămiţă şi el pe cineva din ai săi ca împreună cu fata să se ducă la Fântâna lelelor, să aducă câte două urcioare de apă. Daca omul său va veni înainte, îi va da pe fie-sa; iară daca slujitoarea lui va veni mai-nainte, să ştie că pe toţi megiaşii lui îi pune în ţeapă şi pe dânsul într-una mai sus decât pe toţi.

Ţugulea priimi. Apoi uitându-se la soţul său cel cu pietrele de moară de picioare, îi zise:

– Ce zici tu, verişcane, umflăm noi fata, ori ne odihnim în vârful ţepelor?

– Să cercăm şi noi, poate că vom lăsa frigările alea pe seama împăratului.

Omul cu pietrele de picioare şi fata fugătoare porniră împreună, fiecare cu câte două urcioare, şi aide, aide, de vorbă, ajunseră la Fântâna lelelor.

Aci, fata umblă cu şmecherii. Şi cum era şi cam nurlie, mâglisi pe omul cu pietrele de picioare şi îl îndupleca să se puie cu capul în poala ei, până s-or mai odihni niţel, şi să-i caute în cap. Tot căutându-i în cap, el adormi. Fata cum îl văzu că adormi bine, luă o căpăţână de cal uscată ce era acolo alăturea, îi puse capul binişor pe dânsa,

îi varsă urcioarele lui, ia p-ale ei şi o plecă la sănătoasa. Nici drumul ei, nici picioarele ei.

Ţugulea cu ai săi sta pe o măgură şi se uita înspre locul de unde trebuiau să vie cei trimişi să aducă apă. Când, vede pe fată. Unde venea, măre, venea ca vântul. Omul nu se vedea, nu se auzea. Atunci zise săgetătorului celui dibaci:

– Ia te uită, fârtate, de vezi ce face megiaşul nostru.

– Doarme cu sforăitele – răspunse acesta – cu capul pe o căpăţână de cal mort şi uscată.

Unde întinde arcul, dădu drumul săgeţii, şi tranc! drept în căpăţâna de cal lovi, de sări cât colo de sub capul omului. Acesta odată sări în sus, şi ia pe fată de unde nu e.

Umplu urcioarele numaidecât. Apoi ca gândul porni, sărind câte zece conace[1] deodată; ajunse pe fată tocmai la poarta palatului şi trecând pe lângă dânsa, îi sparse şi urcioarele cu pietrele de la picioarele lui.

Când duse urcioarele sus la împăratul, acesta întrebă:

– Dară fata unde a rămas?

---

[1] *Conac – distanţă de la un loc de popas la altul.*

– Vine pe urmă, îi răspunse Ţugulea.

Ajungând şi fata şi mergând şi dânsa la împăratul, îi spuse toată şiritenia.

Împăratul toată noaptea n-a putut să doarmă, frământându-se de gânduri. A doua zi, unul din sfetnici, care ştia păsul împăratului, veni şi-i spuse ce să mai zică lui Ţugulea să mai facă. Plăcu împăratului sfatul şi, chemându-l, îi zise:

– Ţuguleo, mi-ai făcut tot ce ţi-am poruncit, încă o slujbă mai cer de la tine şi apoi pace.

– Porunceşte mai degrabă, împărate, căci poate să se supere împăratul ce m-a trimis de atâta zăbavă, şi aceasta n-aş voi-o nici în ruptul capului.

– Să-mi faci să nască într-o noapte 50 de femei sterpe!

– Ce mai treabă! zise Ţugulea. Să se aducă numaidecât la faţa locului.

Porunci împăratul de aduse cincizeci de femei şi le-a băgat pe fiecare în câte o cămară. Ţugulea ridică ochii către vrăjitor şi zise:

– Arată, Învăţatule, ce poate toiagul tău cel plin de vrăji.

– Putea împăratul să dea porunci mai grele de făcut; aceasta este jucărie, răspunse el.

Şi intrând în cămările femeilor, bomboni la fiecare câte ceva din gură, şi pe fiecare le lovi uşor cu toiagul, apoi ieşi. Una după alta ele născură până dimineaţă.

Când veni împăratul a doua zi şi auzi orăcăitul copiilor de-i împuiase urechile, se luă cu mâinile de păr şi plecă îndată. Când să păşească pragul porţei de la aceste case, ca să se ducă la palatul lui, vrăjitorul îl atinse şi pe dânsul cu toiagul, şi îndată se pomeni cu câţiva boboci de raţă măcăind după dânsul. Râseră şi împărăteasa şi sfetnicii când văzură pe împăratul cu bobocii după dânsul.

Iară el se spăimântă de poznele ce făcuse Ţugulea şi, nemaicutezând să-i mai dea vreo poruncă, otărî să-i dea fata.

După ce se pregătiră tot ce trebuia de drum, Ţugulea luă pe fata împăratului şi porni, petrecându-i împăratul cu toată sila[1] lui, cu trâmbiţe şi cu buciume, cu tobe şi cu surle până afară din cetate. Şi luându-şi ziua bună de la împăratul, Ţugulea îşi căută de drum, lăsând pe fiecare din megiaşii săi pe la locurile de pe unde îi luase.

---

[1] Silă – putere, armată.

Mergând el, bägă de seamă că fata împăratului stririlor era tristă. Iară dacă o întrebă care să fie pricina de stă tristă, ea îi răspunse:

– Sunt în stare să-mi fac seamă singură, dacă voi cădea în mâna împăratului celui ce te-a trimis pe tine, şi nu mă-i lua tu.

Îi plăcu lui Ţugulea vorbele astea şi îi merseră tocmai la inimă. N-avea însă ce face. Trebuia să se ţie de cuvântul ce dase celui ce l-a trimis.

Pe drum văzu un vultur. Ţugulea trase o săgeată din tolbă, o aşează la arc şi îl luă la ochi. Vulturul îi zise:

– Nu da, Ţugulea viteazul, că mult bine ţi-oi prinde când vei fi în nevoie şi te vei gândi la mine.

Ţugulea îl lăsă şi plecă înainte. Ajungând într-o pădure mare şi înnoptând, a mas acolo. Făcu un foc mare şi se puse a se odihni. Când fata, deodată, strigă speriată:

– Ursul!

Ţugulea, de unde şedea şi începuse a aţipi lângă foc, o dată sări drept în sus, puse mâna pe arc şi pe paloş; cum văzu ursul, îl luă la cătare cu o săgeată. Ursul însă stătu locului şi începu a striga:

– Nu mă omorî, Ţugulea viteazul, ci mai bine scoate-mi steapul ce mi-a intrat în labă, că mult bine ţi-oi prinde şi eu când vei fi vreodată în nevoie şi te vei gândi la mine.

Ţugulea se opri, iară după ce veni ursul la dânsul, se căzni până ce îi scoase steapul, apoi îl legă la bubă şi ursul plecă mormăind de unde a venit.

A doua zi, pornind dis-de-dimineaţă, a mers toată ziua. Când era însă pe la scăpătatul soarelui, ajunse şi el la împăratul ce-l trimisese. Cum ajunse, îi înfăţişă pe fata împăratului strirlor.

Împăratul, cum văzu pe Ţugulea, intră în grozile morţii. El îl credea pierit.

Apoi priimi cu mare cinste pe fată şi-i pregăti pentru dormit cămara unde dormea mă-sa. Lui Ţugulea îi dete şi lui o cămară în palaturile împărăteşti. Apoi spuse împăratului tot ce păţi până ce îi aduse fata.

Peste noapte, împăratul ţinu sfat. El zise sfetnicilor săi:

– Ce socotiţi, boieri dumneavoastră, să facem cu Ţugulea ăsta? El ne-a scăpat de neagra-reaua aia de zmeoaică şi de ai săi. Acum nu care cumva să-i vie poftă şi să domnească? Şi atunci,

ce ne facem noi? O să se verse sânge peste sânge şi când, în cele de pe urmă, tot el, pare-mi-se, o să biruiască.

– Nu te teme, împărate – zise sfetnicul cel pizmătăreţ – ne curăţăm noi de el, numai să porunceşti cuiva să-l otrăvească, ori să-l puie bine.

– Ce stai dumneata de vorbeşti? zise alt sfetnic; cu otravă se răsplăteşte cel ce a făcut atâtea slujbe şi ne-a scăpat de nevoia ce era pe capul nostru?

– Ai dreptate, răspunse un al treilea sfetnic; eu dau cu părerea că cinste împărătească să se dea lui Ţugulea şi să se aşeze în trebile împărăţiei cele mai înalte, să se rădice la rangul de boier din doisprezece.

Mai ziseră unii una, alţii alta, dar nicicum nu se înţelegeau, din pricina pizmătăreţului de boier.

– Eu socotesc – răspunse împăratul, tăindu-le cuvântul – că ar fi cu dreptul ca el să ia de nevastă pe fata împăratului stririlor ce o aduse acum; căci el şi-a pus viaţa în primejdie de a adus-o. Deşi îmi place prea mult, de mi se scurg ochii după o aşa bucăţică gingaşă, dară mă lipsesc de un aşa odor şi-l las pe seamă cui mi l-a adus. Apoi, după ce îl voi dărui împărăteşte pentru

slujbele ce a făcut mie şi locuitorilor împărăţiei mele, să-l poftesc a se duce la ţara lui. Astfel putem scuti pe biată sărăcime de vărsarea de sânge, căci nu crez eu ca un viteaz ca dânsul să se cerce a se atinge de drepturile mele rămase de la moşi, de la strămoşi. Numai să întrebăm şi pe fată, daca vrea să-l ia de bărbat.

– Înţelepţeşte ai grăit, împărate – răspunseră cea mai mare parte din sfetnici – şi judecata măriei tale va fi plăcută şi lui Dumnezeu.

A doua zi, împăratul chemă pe Ţugulea şi pe fata de împărat în divanul cel mare, şi le spuse ce a găsit cu cale Sfatul împărătesc.

Fata împăratului răspunse:

– Să-ţi dea Dumnezeu ani mulţi, împărate, şi să domneşti cu pace. Aşa mi se pare şi mie a fi după dreptate. Eu însămi era să ţi-o spui, daca n-ai fi voit să cunoşti. Când o împărăţie are parte de un stăpânitor aşa de drept şi nepărtinitor, ferice de noroadele din împărăţia aceea.

– Văzui şi eu, împărate, o judecată dreaptă în viaţa mea, zise şi Ţugulea. Şi fiindcă tu îmi dai fericirea, braţul meu este închinat împărăţiei tale. Când va cădea vro pacoste pe capul norodului tău, gândeşte-te că este pe lume un Ţugulea care

va fi gata a-şi vărsa sângele pentru tine şi pentru ţara ta.

Apoi Ţugulea, după ce priimi şi daruri împărăteşti, peste câteva zile porni cu logodnica lui, gândul fiindu-i să meargă a-şi mai vedea părinţii. Şi într-acolo şi porni.

Când a plecat Ţugulea de la curtea împărătească, împăratul cu ai lui l-a petrecut cu cinste împărătească până la hotar. Şi despărţindu-se, îşi luară ziua bună unii de la alţii.

Fata şi Ţugulea parcă zbura, iar nu mergea, de bucurie că li se împlinise dorinţa. Şi mergând, ajunseră la locul de întâlnire cu fraţii săi, pe când soarele era în cruci.

Când văzură fraţii pe Ţugulea cu o logodnică mai frumoasă decât florile şi mai albă decât spuma laptelui, îi puseră gând rău. Până a nu se culca, ei se furişară de Ţugulea, se dară mai cât colea şi începură a plănui, cum să facă să se scape de el.

– Noi acum o să fim de râs în sat, pe lângă fratele nostru, zice cel mijlociu.

– Să răpunem pe Ţugulea, zise fratele cel mai mare. Tu să-i iei calul şi eu nevasta.

Cum plănuiră, aşa şi făcură.

Peste noapte se sculară şi cu o mână tremurândă taie pe Ţugulea, îi ia fata şi calul şi o rup d-a fuga; şi fugi, şi fugi; până ce, când se crepa de ziuă, era aproape de satul lor.

Fata unde se puse pe un plâns de nu o putură mângâia cu nici un chip.

– Noi suntem înţeleşi, îi ziseră fraţii. Să ştii că te omorâm şi pe tine, daca ne vei spune că noi am ucis pe Ţugulea.

Ajunseră la părinţii lor.

Când auziră părinţii lui Ţugulea că a fost ucis într-o bătaie cu nişte zmei – după cum îi spuseră fraţii – plângeau şi lemnele şi pietrele de mila lor. Nu puteau ei face să li se usuce lacrămile de la ochi, ferească Dumnezeu. Şi se tânguiau şi se boceau, de nu se mai puteau astâmpăra.

Fata plângea şi ea, biet, înfundat, căci nu cuteza să dea grai din gura ei.

Ţugulea scăpase cu o scânteie de viaţă, căci fraţii nu-l omorâse de tot. Când a fost dat ei cu sabia, le-a tremurat mâna de frică şi nu i-a retezat capul. El, viindu-şi niţel în simţiri, şi neputându-se scula, a început a geme de durere şi urgie, mai cu seamă când văzu că nu era lângă dânsul nici fata, nici calul.

Şi gândindu-se la trişteа lui şi la biata fată pentru care nu ştia ce o să paţă şi ea din mâna fraţilor lui, îşi aduse aminte de vultur şi de urs.

Nu trecu mult şi se pomeni cu vulturul la capul lui. Şi pe când îi spunea ce păţi, odată se auzi prin pădure glasul ursului: mor! mor! mor!

Venea, nene, ursul de duduia pădurea, trosnea uscăturile pe unde călca şi răpăia ramurile pe unde trecea.

Vulturul cât p-aci era s-o ia la sănătoasa, dară daca văzu că şi ursul vine în ajutorul lui Ţugulea, se lăsă din zbor iarăşi lângă dânsul.

Abia mai putu Ţugulea să spună şi ursului ce păţi. Apoi cu grai stins ceru niţică apă. Vulturui se repezi la fântână şi-i aduse apă în guşă. Până atunci zise ursului să-i pipăie ranele, fiindcă el nu e cârnic[1], şi să-i aşeze toate oscioarele la locul lor, de vor fi zdrobite. Cum îi aduse apă, Ţugulea bău. Ursul zise vulturului:

– Ce vom face acum şi noi pentru binefăcătorul nostru, ca să nu-l lăsăm să moară?

– Să-mi cauţi două ciuturele – răspunse vulturul – să mi le legi de picioare, şi mă voi duce

[1] Cârnic – care crâcneşte, se vaietă.

ca gândul să aduc leacuri pentru Ţugulea de la apa Iordanului, unde sunt două fântâni cu apă vie şi apă moartă, căci şi el ne-a făcut atâta bine.

Căută ursul ciuturele, le legă de picioarele vulturului şi acesta zbură ca vântul înspre apa Iordanului şi se întoarse ca gândul.

Ursul nu se mişcă de la capul lui Ţugulea.

Cum veni vulturul, turnă ursul apă moartă peste toate ranele şi se închegă carnea, turnă apoi de două, trei ori, apă vie şi se vindecă Ţugulea de toate metehnele, rămâind cum l-a făcut mă-sa, sănătos şi întreg.

Văzându-se Ţugulea voinic ca şi mai-nainte, mulţumi vulturului şi ursului, apoi le zise:

– Eu văz că m-aţi iubit mai mult decât fraţii mei. Nu mai am nimic pe lume acum. De azi încolo voi trăi cu voi ca nişte fraţi.

– Priimim bucuroşi, răspunse vulturul. Dară cum vei putea trăi departe de iubita ta şi de şoimuleanul tău?

– Daca nu este cu putinţă, zise Ţugulea, să...

– Să-ţi tai cuvântul cu miere, răspunse ursul; dară trebuie să fie cu putinţă. Vulturul se va duce ca ştafetar, să afle ce este pe la fraţii tăi. Eu voi şedea cu tine şi, când va fi vreme cu prilej, vei

merge să-ţi iei soţia şi, de voieşti, vom conceni[1] şi pe fraţii tăi.

– Bune sunt poveţele astea, adause Ţugulea.

Se duce vulturul, află toate întâmplările şi se întoarse de spuse lui Ţugulea ca să facă ce o face mai curând, căci pe fată o silesc toţi cu totul să ia de bărbat pe unul din fraţi, cu gând că Ţugulea este mort.

Cum auzi Ţugulea, porni cu tovarăşii lui, vulturul şi ursul, şi peste câteva zile ajunseră aproape de casa lor. Aşteptară până înseră şi se duseră pe-ntuneric în curte.

Intrând în curte, ursul începu să mormăie. Fraţii ieşiră afară speriaţi şi se luă după urs, ursul coti şi se întoarse lângă Ţugulea.

Între acestea, fata îi luă armele de unde le pusese fraţii şi întâmpină pe Ţugulea cu ele. Iară vulturul se repezi la coşar, unde era calul lui Ţugulea care tot nicheza, îi dezlegă căpăstrul cu ciocul, şi el veni lângă stăpânu-său.

Ursul şi vulturul îşi luară ziua bună după ce-l văzură înarmat şi plecară, zicându-i să se păzească a nu cădea în capcană.

---

[1] A conceni – a nimici.

După plecarea lor, Ţugulea intră în casă, la părinţi. Ei nu-l mai cunoşteau. Dară fata, cu lacrămile şuroaie pe obraz, le povesti adevărata istorie a omorârei lui Ţugulea.

Fraţii lui Ţugulea adunase pe toţi megiaşii, zicând că a intrat ursul în sat. Când veniră şi văzură pe Ţugulea, rămaseră ca bătuţi de Dumnezeu.

Calul lui Ţugulea sări şi-i omorî pe amândoi cu picioarele, apoi veni lângă stăpânul lui cel adevărat, lăcrimă şi îi linse mâinile.

Când auziră megiaşii faptele cele proclete ale fraţilor lui, ziseră că urgia lui Dumnezeu a căzut peste dânşii, omorându-i calul.

Tocmai istorisea părinţilor lui tot ce păţise în pribegia lui, Ţugulea, când deodată se auzi un zgomot în curte.

Ieşiră să vază ce este. Ce gândiţi că mi-au văzut? O ceată de ostaşi. Căpetenia ostaşilor descălecă, se apropie şi-i dădu nişte cărţi împărăteşti.

Împăratul stririlor murise. Această carte ce-i aduse era adiata[1] împăratului. Căci bolnav fiind

[1] Adiată – testament.

pe patul morţii, l-a fost întrebat sfetnicii şi gloatele pe cine le lasă împărat, pentru că n-avea alţi copii.

Împăratul le-a fost răspuns că mai vrednic nu cunoaşte pe nimeni decât pe Ţugulea. Atunci s-a scris adiata, s-a iscălit de împărat şi de toată obştea.

A doua zi, Ţugulea a pornit la împărăţia lui cu soţia şi părinţii săi. Cum ajunse acolo, veni ştire că este ales de împărat şi la cetatea ce o scăpase din urgia zmeoaicei, a fetelor şi a ginerilor ei. Pasămite murise şi împăratul d-acolo şi nici el n-avea urmaşi.

Apoi Ţugulea, unind amândouă împărăţiile, se cunună cu fata, iubita lui, şi făcu o nuntă de se duse vestea peste tot pământul şi rămase de povestit la urmaşii urmaşilor lor.

Şi domniră până ce Dumnezeu voi cu ei. Iară eu:

Încălecai pe un lemn,
La bine să vă îndemn;
Încălecai pe un cocoş
Să vă spui la moşi pe groşi.

Ursul păcălit de vulpe

ERA ODATĂ O VULPE vicleană, ca toate vulpile. Ea umblase o noapte întreagă după hrană şi nu găsise nicăiri. Făcându-se ziua albă, vulpea iese la marginea drumului şi se culcă sub o tufă, gândindu-se ce să mai facă, să poată găsi ceva de mâncare.

Şezând vulpea cu botul întins pe labele de dinainte, îi vine miros de peşte. Atunci ea rădică puţin capul şi uitându-se la vale, în lungul drumului, zăreşte venind un car tras de doi boi.

„Bun! gândi vulpea. Iaca hrana ce-o aşteptam eu." Şi îndată iese de sub tufă şi se lungeşte în mijlocul drumului, ca şi cum ar fi fost moartă.

Carul apropiindu-se de vulpe, ţăranul ce mâna boii o vede şi, crezând că-i moartă cu adevărat, strigă la boi: „Aho, aho!" Boii se opresc. Ţăranul vine spre vulpe, se uită la ea de aproape

şi, văzând-o că nici nu suflă, zice: „Bre! Da' cum naiba a murit vulpea asta aici? Ti... ce frumoasă caţaveică am să fac nevestei mele din blana istui vulpoi". Zicând aşa, apucă vulpea de după cap şi, târând-o până la car, se opinteşte ş-o aruncă deasupra peştelui. Apoi strigă la boi: „Hăis, Joian! Cea, Bourean!" Boii pornesc.

Ţăranul mergea pe lângă boi şi-i tot îndemna să meargă mai iute, ca s-ajungă degrabă acasă şi să ieie pielea vulpei.

Însă, cum au pornit boii, vulpea a şi început cu picioarele a împinge peştele din car jos. Ţăranul mâna, carul scârţâia, şi peştele din car cădea.

După ce hoaţa de vulpe a aruncat o mulţime de peşte pe drum, bini...şor! sare şi ea din car, şi cu mare grabă începe a strânge peştele de pe drum. După ce l-a strâns grămadă, îl ia, îl duce la bizunia sa şi începe a mânca, că ta...re-i mai era foame.

Tocmai când începuse a mânca, iaca vine la dânsa ursul.

– Bună masa, cumătră! Ti!!! Da' ce mai de peşte ai! Dă-mi şi mie că ta...re mi-i poftă!

– Ia mai pune-ţi pofta-n cui, cumătre, că doar nu pentru gustul altuia m-am muncit eu. Dacă ţi-i

aşa de poftă, du-te şi-ţi moaie coada-n baltă ca mine, şi-i avea peşte să mănânci.

– Învaţă-mă, te rog, cumătră, că eu nu ştiu cum se prinde peştele.

Atunci vulpea rânji dinţii şi zise:

– Alei, cumătre! Da' nu ştii că nevoia te duce pe unde nu ţi-i voia şi te-nvaţă ce nici gândeşti? Ascultă, cumătre: vrei să mănânci peşte? Du-te desară la bălţoaga cea din marginea pădurii, vâră-ţi coada-n apă şi stăi pe loc, fără să te mişti, până despre ziuă, atunci smuceşte vârtos spre mal şi ai să scoţi o mulţime de peşte, poate îndoit şi-ntreit de cât am scos eu.

Ursul, nemaizicând nici o vorbă, aleargă-n fuga mare la bălţoaga din marginea pădurei şi-şi vâră-n apă toată coada!...

În acea noapte începuse a bate un vânt răce, de îngheţa limba-n gură şi chiar cenuşa de sub foc. Îngheaţă zdravăn şi apa din bălţoagă, şi prinde coada ursului ca într-un cleşte. De la o vreme, ursul nemaiputând de durerea cozii şi de frig, smuceşte o dată din toată puterea. Şi – sărmanul urs! – în loc să scoată peşte, rămâne făr' de coadă!

Începe el acum a mormăi cumplit, ş-a sări în sus de durere: şi-nciudat pe vulpe că l-a amăgit,

se duce s-o ucidă în bătaie. Dar şireata vulpe ştia cum să se ferească de mânia ursului. Ea ieşise din bizunie şi se vârâse în scorbura unui copac din apropiere; şi când văzu pe urs că vine făr' de coadă, începu a striga:

– Hei, cumătre! Dar ţ-au mâncat peştii coada, ori ai fost prea lacom ş-ai vrut să nu mai rămâie peşti în baltă?

Ursul, auzind că încă-l mai ie şi în râs, se înciudează şi mai tare şi se repede iute spre copac; dar gura scorburei fiind strâmtă, ursul nu putea să încapă înlăuntru. Atunci el caută o creangă cu cârlig şi începe a cotrobăi prin scorbură, ca să scoată vulpea afară şi să-i deie de cheltuială...

Dar când apuca ursul de piciorul vulpei, ea striga: „Trage, nătărăule, mie nu-mi pasă, că tragi de copac!..." Iar când anina cârligul de copac, ea striga: „Valeu, cumătre, nu trage, că-mi rupi piciorul!"

În zădar s-a năcăjit ursul de-i curgeau sudorile, că tot n-a putut scoate vulpea din scorbura copacului.

Şi iaca aşa a rămas ursul păcălit de vulpe.

Dănilă Prepeleac

ERAU ODATĂ într-un sat doi fraţi şi amândoi erau însuraţi. Cel mai mare era harnic, grijuliv şi chiabur, pentru că unde punea el mâna, punea şi Dumnezeu mila, dar n-avea copii. Iară cel mai mic era sărac. De multe ori fugea el de noroc şi norocul de dânsul, căci era leneş, nechitit la minte şi nechibzuit la trebi, ş-apoi mai avea şi o mulţime de copii! Nevasta acestui sărac era muncitoare şi bună la inimă, iar a celui bogat era pestriţă la maţe şi foarte zgârcită. Vorba veche: Tot un bou ş-o belea. Fratele cel sărac – sărac să fie de păcate! – tot avea şi el o pereche de boi, dar colea: porumbi la păr, tineri, nalţi la trup, ţaposi la coarne, amândoi *cudalbi*[1], ţintaţi în frunte, *ciolănoşi* şi graşi, cum sunt mai buni de înjugat la car, de ieşit

[1] Cudalb – bou cu vârful cozii alb.

cu dânşii în lume şi de făcut treabă. Dar plug, grapă, teleagă, sanie, car, tânjală, cârceie, coasă, hreapcă, ţăpoi, greblă şi câte alte lucruri ce trebuiesc omului gospodar, nici că se aflau la casa acestui om nesocotit. Şi când avea trebuinţă de asemenea lucruri, totdeauna supăra pe alţii, iară mai ales pe frate-său care avea de toate. Nevasta celui bogat de multe ori făcea zile fripte bărbatului, ca să-l poată descotorosi odată de frate-său. Ea zicea adeseori:

– Frate, frate, dar pita-i cu bani, bărbate.

– Apoi dă, măi nevastă, sângele apă nu se face. Dacă nu l-oi ajuta eu, cine să-l ajute?

Nevasta, nemaiavând încotro, tăcea şi înghiţea noduri. Toate ca toate, dar carul său era de haimana. Nu treceau două-trei zile la mijloc, şi se trezea la uşa ei cu Dănilă, cumnatu-său, cerând să-i împrumute carul: ba să-şi aducă lemne din pădure, ba făină de la moară, ba căpiţi din ţarină, ba multe de toate.

– Măi frate – zise într-o zi cel mai mare, istuialalt – mi-i lehamite de frăţia noastră!... Tu ai boi, de ce nu-ţi închipuieşti ş-un car? Al meu l-ai hârbuit de tot. Hodorog! încolo, hodorog! pe dincolo: carul se strică. Ş-apoi, ştii vorba ceea: Dă-ţi, popă, pintenii şi bate iapa cu călcâile.

– Apoi dă, frate – zise istalalt, scărpinându-se în cap – ce să fac?

– Ce să faci? Să te-nvăţ eu: boii tăi sunt mari şi frumoşi; ie-i şi-i du la iarmaroc, vinde-i şi cumpără alţii mai mici şi mai ieftini, iar cu banii rămaşi cumpără-ţi şi un car şi iaca te-ai făcut gospodar.

– Ia, ştii că nu m-ai învăţat rău? Aşa am să fac.

Zicând aceste, se duce la dânsul acasă, îşi ie boii de funie şi porneşte cu ei spre târg. Dar, cum am spus, omul nostru era un om de aceia căruia-i mâncau câinii din traistă, şi toate trebile câte le făcea, le făcea pe dos. Târgul era cam departe şi iarmarocul pe sfârşite. Dar cine poate sta împotriva lui Dănilă Prepeleac? Că aşa îi era porecla, pentru că atâta odor avea şi el pe lângă casă, făcut de mâna lui. El tufleşte[1] cuşma pe cap, o îndeasă pe urechi şi habar n-are:

Nici nu-i pasă
De Năstasă,
De Nichita
Nici atâta.

[1] A tufli – a îndesa.

Mergând el cu Duman şi Tălăşman ai săi, tot înainte spre iarmaroc, tocmai pe când suia un deal lung şi trăgănat, alt om venea dinspre târg cu un car nou, ce şi-l cumpărase chiar atunci şi pe care-l trăgea cu mânile singur, la vale cu propele şi la deal cu opintele.

– Stăi, prietene, zise ist cu boii, care se tot smuceau din funie, văzând troscotul cel fraged şi mândru de pe lângă drum. Stăi puţin cu carul c-am să-ţi spun ceva.

– Eu aş sta, dar nu prea vrea el să steie. Dar ce ai să-mi spui?

– Carul dumitale parcă merge singur.

– D-apoi... mai singur, nu-l vezi?

– Prietene, ştii una?

– Ştiu, dacă mi-i spune.

– Hai să facem treampa[1]: dă-mi carul şi na-ţi boii. Nu vreau să le mai port grija-n spate: ba fân, ba ocol, ba să nu-i mânânce lupii, ba de multe de toate... Oi fi eu vrednic să trag un car, mai ales dacă merge singur.

– Şuguieşti, măi omule, ori ţi-i într-adins?

– Ba nu şuguiesc, zise Dănilă.

---

[1] Treampă – schimb de lucruri.

– Apoi dar te văd că eşti bun mehenghi[1]... zise cel cu carul; m-ai găsit într-un chef bun; hai noroc, să dea Dumnezeu! Să-ţi aibi parte de car şi eu de boi!

Apoi dă carul, îşi ia boii, pleacă pe costişă într-o parte spre pădure şi se ca mai duce. Istalalt, adică Dănilă, zice în gândul său: „Taci că-i cu buche, l-am potcovit bine... De nu cumva s-ar răzgândi; dar parcă nu era ţigan să-ntoarcă".

Apoi îşi ia şi el carul şi porneşte tot la vale înapoi spre casă.

– Aho! car nebun, aho! Când te-oi încărca zdravăn cu saci de la moară, ori cu fân din ţarină, atunci să mergi aşa!

Şi cât pe ce, cât pe ce, să nu-i ieie carul înainte.

Dar de la o vreme valea s-a sfârşit şi s-a început un deal. Când să-l suie la deal, suie-l dacă poţi!... Hârţi! încolo, scârţi! încolo, pârţi! încolo, carul se da înapoi. „Na! car mi-a trebuit, car am găsit!"

Apoi cu mare greu hartoieşte[2] carul într-o parte, îl opreşte în loc, se pune pe proţap şi se aşterne pe gânduri.

---

[1] Mehenghi – şiret, deştept.

[2] A hartoi – a cârmi.

„Mă! asta încă-i una! De-oi fi eu Dănilă Prepeleac, am prăpădit boii; iar de n-oi fi eu acela, apoi am găsit o căruţă...“ Ba e Prepeleac, ba nu-i el... Când iaca un om trecea iute spre târg, c-o capră de vânzare.

– Prietene – zise Dănilă – nu mi-i da capra ceea, să-ţi dau carul ista?

– Apoi... dă... capra mea nu-i de cele săritoare şi-i bună de lapte.

– Ce mai la deal, la vale; bună, ne-bună, na-ţi carul şi dă-mi-o!

Cela nu se pune de pricină: dă capra şi ia carul. Apoi aşteaptă până vin alte cară de-l leagă dinapoia lor şi se duce în treaba lui spre casă, lăsând pe Dănilă gură-cască tot pe loc.

„Bun, zise Prepeleac. Ia, pe ista cu capra ştiu încaltea că bine l-am boit...“

Ia apoi şi el capra şi porneşte iar spre târg. Da capra tot capră: se smucea în toate părţile, încât îi era acum lehamite de dânsa.

„De-aş ajunge mai degrabă în târg – zise Prepeleac – să scap de râia asta.“

Şi mergând el mai departe, iaca se întâlneşte c-un om ce venea de la târg c-o gâscă în braţe.

– Bun întâlnişul, om bun, zise Dănilă.

– Cu bine să dea Dumnezeu!

– Nu vrei să facem schimb, să-ţi dau capra asta şi să-mi dai gâsca?

– N-ai nimerit-o, că nu-i gâscă, ci-i gânsac: l-am cumpărat de sămânţă.

– Da', dă-mi-l, dă-mi-l! că-ţi dau şi eu o sămânţă bună...

– De mi-i da ceva adaos, poate să ţi-l dau; iară de nu, norocul gâştelor de acasă, că are să facă un otrocol prin ele de s-a duce vestea!

În sfârşit, dur la deal, dur la vale, unul mai dă, altul mai lasă şi Prepeleac mărită capra! Apoi înşfacă gânsacul şi pleacă tot înainte spre târg. Când ajunse în târg, gânsacul dorit de gâşte ţipa cât îl lua gura: ga, ga, ga!

„Na! c-am scăpat de dracul, şi-am dat peste tată-său: aista mă asurzeşte. Las' că te însor eu şi pe tine acuş, măi buclucaşule!"

Şi trecând pe lângă un negustor cu pungi de vânzare, dă gânsacul pe o pungă de cele pe talger şi cu baierile lungi, de pus la gât. la el punga, o suceşte, o învârteşte ş-apoi zice:

„Na-ţi-o frântă, că ţi-am dres-o! Dintr-o pereche de boi, de-a mai mare dragul să te uiţi la ei, am

rămas c-o pungă goală. Măi, măi, măi! Doar ştiu că nu mi-i acum întâiaşi dată să merg la drum; dar parcă dracul mi-a luat minţile".

Mai şede el cât şede, de cască gura prin târg ş-apoi îşi ia tălpăşiţa spre casă. Şi ajungând în sat, se duce drept la frate-său, ca să-i ducă bucurie.

– Bine v-am găsit, bădiţă!

– Bine ai venit, frate Dănilă. Da' mult ai zăbovit la târg!

– Apoi dă, bădiţă, m-am pornit cu graba şi m-am întâlnit cu zăbava.

– Ei, ce veste ne mai aduci de pe la târg?

– Ia, nu prea bună! Bieţii boişorii mei s-au dus ca pe gura lupului.

– Vro dihanie a dat peste dânşii, ori ţi i-a furat cineva?

– Ba i-am dat eu singur, cu mâna mea, bădiţă.

Apoi spuse din capăt toată întâmplarea, pe unde a fost şi ce a păţit, iar la urma urmelor zise:

– Ş-apoi ce mai atâta vorbă lungă, dintr-o păreche de boi, m-am ales c-o pungă, ş-apoi şi asta pute a pustiu, bădiţă dragă.

– Mă, da' drept să-ţi spun, că mare nătărău mai eşti!

– Apoi, dă, bădiţă, pân-aici toate au fost cum au fost, da' de acum am prins eu la minte... Numai ce folos?

Când e minte,
Nu-i ce vinde;
Când e brânză,
Nu-i bărbânţă.

Iaca, îţi dau şi dumitale punga asta, că eu n-am ce face cu dânsa. Şi te mai rog, de toţi dumnezeii, să-mi împrumuţi măcar o dată carul cu boii, s-aduc nişte lemne din pădure la nevastă şi la copii, că n-au scânteie de foc în vatră, sărmanii! Ş-apoi ce a da Dumnezeu, cred că nu te-oi mai supăra.

– Ptiu! mă! zise frate-său, după ce l-a lăsat să sfârşească. Se vede că Dumnezeu a umplut lumea asta cu ce a putut. Iaca-ţi mai dau o dată carul, dar asta ţi-a fi cea de pe urmă.

Lui Dănilă atâta i-a trebuit. Ia acum carul cu boii frăţine-său şi porneşte. Cum ajunge în pădure, chiteşte un copac care era mai mare şi trage carul lângă el. Şi fără să dejuge boii, începe a tăie copacul, ca să cadă în car deodată. Trebi de a lui Dănilă Prepeleac!... Bocăneşte el cât bocăneşte, când prr!

cade copacul peste car de-l sfarmă şi peste boi de-i ucide!

„Na! că făcui pacostea şi frăţine-meu! Ei, ei, acum ce-i de făcut?... Eu cred că ce-i bine nu-i rău: Dănilă face, Dănilă trebuie să desfacă. Mă duc să văd n-oi putea smomi[1] pe frate-meu, să-mi împrumute şi iapa, să fug apoi cu ea în lume, iar copiii şi nevasta să-i las în ştirea Celui-de-sus."

Aşa zicând, porneşte şi, mergând prin pădure, s-a rătăcit. După multă trudă şi buimăceală, în loc să iasă la drum, dă de un heleşteu şi văzând nişte lişiţe pe apă, zvârr! cu toporul într-însele, cu chip să ucidă vro una şi s-o ducă peşchiş frăţine-său. Dar lişiţele nefiind chioare, nici moarte, au zburat, toporul s-a scufundat şi Prepeleac a rămas bătând în buze.

„Mă!... că rău mi-a mai mers astăzi! Ce zi pocită! Se vede că mi-a luat cineva din urmă."

Apoi dă din umere şi porneşte. Mai merge el cât merge, până ce cu mare greu găseşte drumul. Apoi o ia la papuc şi hai, hai! hai, hai! ajunge în sat la frate-său şi pe loc cârpeşte o minciună, care se potrivea ca nuca în părete.

---

[1] A smomi – a amăgi cu făgăduieli.

– Frate, mai fă-mi bine şi cu iapa, să mân boii de călare! În pădure a plouat grozav şi s-a făcut o mâzgă ş-un gheţuş, de nu te mai poţi defel ţinea pe picioare.

– Mă! zice frate-său – se vede că tu ai fost bun de călugărit, iar nu de trăit în lume, să necăjeşti oamenii şi să chinuieşti nevasta şi copiii. Haiti! lipseşti dinaintea mea şi du-te unde a dus surdul roata şi mutul iapa, ca să nu mai aud de numele tău!

Iapa! Las' pe Dănilă, că ştie el unde a duce-o: să-şi ieie iertăciune de la boi şi ziua bună de la car. Apoi iese pe uşă, pune mâna pe iapă şi pe-o secure şi tunde-o! Când se trezeşte frate-său: ie iapă dacă ai de unde! Prepeleac era tocmai la heleşteul din pădure să caute toporul. Aici îi trăsni în cap lui Dănilă că el ar fi bun de călugăr, după vorbele frăţine-său.

– Am să durez o mănăstire pe pajiştea asta, de are să se ducă vestea în lume, zise el.

Şi deodată se şi apucă. Face mai întâi o cruce ş-o înfige în pământ, de însamnă locul. Apoi se duce prin pădure şi începe a chiti copacii trebuitori: ista-i bun de amânare[1], cela de tălpi, ista de grinzi, ista de tumurugi[2], cela de costoroabe,

[1] Amânare – lemne cioplite în patru muchii şi puse în picioare, cu un capăt la talpa casei şi cu celălalt în grinzi.

[2] Tumurug – buturugă, butuc.

ista de toacă. Şi tot aşa dondănind el din gură, iaca se trezeşte dinaintea lui c-un drac, ce ieşise din iaz.

– Ce vrei să faci aici, măi omule?

– Da' nu vezi?

– Stăi, mă, nu te apuca de năzbâtii. Iazul, locul şi pădurea de pe aici sunt ale noastre.

– Poate-i zice că şi răţele de pe apă sunt ale voastre şi toporul meu din fundul iazului. V-oi învăţa eu să puneţi stăpânire pe lucrurile din lume, cornoraţilor!

Dracul, neavând ce-i face, huştiuluc! în iaz şi dă de ştire lui Scaraoschi despre omul lui Dumnezeu, cu năravul dracului. Ce să facă dracii? Să sfătuiesc între dânşii şi Scaraoschi, căpitenia dracilor, găseşte cu cale să trimeată pe unul din ei c-un burduf de bivol plin cu bani, să-l deie pusnicului Dănilă, ca să-l poată mătura de acolo.

– Na-ţi, mă, bani! zise dracul trimes, şi să te cărăbăneşti de aici, că de nu, e rău de tine!

Prepeleac se uită la cruce, se uită la drac şi la bani... dă din umere, ş-apoi zice:

– Aveţi noroc, spurcaţilor, că-mi sunt mai dragi banii decât pusnicia, că v-aş arăta eu vouă!

Dracul răspunde:

– Nu te pune în poară[1], măi omule, cu împăratul iadului; ci mai bine ia-ţi bănişorii şi caută-ţi de nevoi.

Apoi lasă banii şi se întoarnă în heleşteu, unde găseşte pe Scaraoschi tare mâhnit pentru pierderea unei comori aşa de mari, cu care ar fi putut dobândi o mulţime de suflete.

Prepeleac în acest timp se chitea cum ar face să vadă banii acasă la dânsul.

– Bun, zise Dănilă. Nici asta nu se ia din drum. Tot mănăstiri să croieşti, dacă vrei să te bage dracii în samă, să-ţi vie cu bani de-a gata la picioare şi să te facă putred de bogat.

Pe când se îngrijea el cum să ducă banii acasă, iaca un alt drac din iaz i se înfăţoşează înainte, zicându-i:

– Măi omule! stăpânul meu s-a răzgândit; el vrea mai întâi să ne cercăm puterile, ş-apoi să iei banii.

„Ia, acu-i acu", zise Prepeleac în gândul său, oftând. Dar este o vorbă: Tot bogatul minteos şi tânărul frumos. Dănilă mai prinsese acum la minte.

– Puterile? Ei, cum şi în ce fel?

---

[1] A nu te pune în poară – a nu te pune rău (cu cineva).

– Iată cum: dintru-ntâi şi dintru-ntâi, care dintre noi amândoi va lua iapa ta în spate şi va încunjura iazul de trei ori, fără s-o puie jos şi să se răsufle, ai aceluia să fie banii!

Şi cum zice, şi umflă dracul iapa în cârcă şi într-o clipă încunjură iazul de trei ori. Prepeleac, văzând atâta putere din partea dracului, nu-i prea veni la socoteală, dar tot îşi ţinu firea şi zise:

– Măi Michiduţă, doar eu te credeam mai tare decât eşti. Aşă-i că tu ai luat iapa în spate? Însă eu ţi-oi lua-o numai între picioare.

Şi îndată se şi azvârle pe iapă şi încunjură iazul de trei ori fără să răsufle. Dracul atunci se miră mult de asta şi, neavând ce mai zice, iscodi alta:

– Acum să ne întrecem din fugă, zise el.

– Măi Michiduţă! da' cu mine ţi-ai găsit că poţi tu să te întreci din fugă?

– D-apoi cu cine?

– Vină încoace, să-ţi arăt eu cu cine!

Apoi merge împreună cu dracul în nişte porumbrei, unde vede un iepure dormind şi i-l arată.

– Vezi tu colo pe cineva ghemuit jos şi mititel?

– Văd.

– Acela-i copilul meu cel mai mic. Aține-te! Și când l-oi trezi din somn, să te iei după el. Ș-odată și strigă: u! ta! na! na! na!...

Atunci iepurele sare, și dracul după el. Fug ei cât fug și de la o vreme dracul pierde urma iepurelui. Până acum toți râdeau de Prepeleac, dar acum a ajuns să râdă el și de dracul. Pe când Dănilă se ținea cu mâna de inimă, râzând de prostia dracului, iaca și acesta se înturna gâfuind.

– Mă! da' sprinten și sprințăroi copil mai ai, drept să-ți spun! Când aproape-aproape să pun mâna pe dânsul, i-am pierdut urma și să te duci, duluță!

– Samănă tătâne-său, sireicanul, zise Dănilă. Ei, mai ai poftă să te-ntreci și cu mine?

– Ba mai pune-ți pofta-n cui! Mai bine să ne întrecem din trântă.

– Din trântă? Doar de ți-i greu de viață. Mă! Tot am auzit din bătrâni că dracii nu-s proști; d-apoi cum văd eu, tu numai nu dai în gropi de prost ce ești. Ascultă! Eu am un unchi bătrân de 999 de ani și 52 de săptămâni, și de-l vei putea trânti pe dânsul, atunci să te întreci și cu mine, dar cred că ți-a da pe nas!

Zicând acestea, porneşte înainte şi face semn dracului cu mâna să vie după el. În fundul pădurii, sub nişte stânci, se afla o bizunie de urşi, peste care dăduse Prepeleac, umblând câte-odată, ca pusnic ce se găsea, după vlăstări sălbatice şi după zmeură.

Ajungând ei aproape, Dănilă zise:

– Iaca lăcaşul unchiului meu. Intră înlăuntru; ai să-l găseşti dormind în cenuşă, cu nasul în tăciuni. De vorbit nu poate vorbi, că măselele şi dinţii i-au căzut mai bine de o mie de ani.

Dracul, când n-are ce face, ştiţi ce face... Intră înlăuntru şi începe a-şi purta codiţa cea bârligată pe la nasul unchieşului. Atâta i-a trebuit lui moş Ursilă, şi apoi las' pe dânsul! Deodată sare mânios din bârlog, haţ! dracul subsuoară şi-l strânge cu atâta putere, de era bietul drac să-şi deie sufletul şi ochii i-au ieşit afară din cap cât cepele de mari.

– Na! nu cauţi ş-o găseşti, zise Dănilă, care privea de departe vălmăşagul acesta şi se strica de râs.

Dar nu ştiu ce face dracul, că face el ce face şi cu mare greu scapă din labele lui moş Ursilă. Dănilă, cum vede pe drac scăpat bun teafăr, se face că-l scoate.

– Ia las', măi omule, las! nu-ţi mai face obraz. Dacă ai ştiut că ai un bunic aşa de grobian[1], pentru ce m-ai îndemnat să mă lupt cu el?

– Da' ce? Nu ţi-a plăcut? Hai şi cu mine!

– Cu tine şi numai cu tine m-oi întrece din chiuit; şi care a chiui mai tare, acela să ieie banii.

„Bun!... zise Dănilă, în gând. Las' că te-oi chiui eu!"

– Măi Michiduţă! Ia chiuie tu întâi, să aud cum chiui.

Atunci dracul se crăceşte c-un picior la asfinţit şi cu unul la răsărit; s-apucă zdravăn cu mânile de torţile ceriului, cască o gură cât o şură şi când chiuie o dată, se cutremură pământul, văile răsună, mările clocotesc şi peştii din ele se sparie; dracii ies afară din iaz câtă frunză şi iarbă! Şi oleacă numai de nu s-a răsipit bolta ceriului. Dănilă însă şedea călare pe burduful cu banii şi ţiindu-şi firea zise:

– Mă! da' numai aşa de tare poţi chiui? Eu mai nu te-am auzit. Mai chiuie o dată!

Dracul chiuie şi mai grozav.

– Tot nu te-am auzit. Încă o dată.

---

[1] Grobian – mojic.

Dracul chiuie şi a treia oară, aşa de tare, de credeai că s-a rupt ceva într-însul.

– Acum nu te-am auzit nici atâta... Aşă-i c-a venit şi rândul meu?

– Mai aşa!

– Măi Michiduţă! când oi chiui eu, ai să asurzeşti ş-au să-ţi sară crierii din cap. Înţeles-ai tu? Însă eu îţi priesc bine, dacă-i vrea să mă asculţi.

– În ce fel?

– Ia să-ţi leg ochii şi urechile c-un ştergar, dacă vrei să mai trăieşti.

– Leagă-mi ce ştii şi cu ce ştii, numai să nu mor!

Atunci Dănilă leagă strâns c-un ştergar gros de câlţi ochii şi urechile dracului, ca la „baba-oarba"; apoi ia o drughineaţă[1] groasă de stejar în mână, căci cât era de pusnic Dănilă, tot mai mult se bizuia în drughineaţă decât în sfânta cruce, şi pâc! la tâmpla dracului cea dreaptă, una!

– A...leu! destul! Nu mai chiui.

– Ba nu! Stăi, Sarsailă, tu cum ai chiuit de trei ori?

---

[1] *Drughineaţă – drug de lemn scurt şi gros.*

Trosc! şi la stânga, una.

– Va...leu, destul!

– Ba nu-i destul.

Şi-i mai trage şi-n numele tatălui, una.

– A...uleo! strigă dracul îngrozitor.

Şi cu ochii legaţi cum era, văicărindu-se grozav şi zvârcolindu-se ca şarpele, se aruncă în iaz, spunând lui Scaraoschi cele întâmplate şi că nu-i de şuguit cu vrăjitorul acesta.

Dănilă însă ofta din greu lângă burduful cu banii şi se tot frământa cu gândul ce-i de făcut? Când iaca al treilea drac i se înfăţoşează înainte cu un buzdugan straşnic de mare în mână, pe care îl trânteşte la pământ şi zice:

– Măi omule, ia acum să te văd. Cine a azvârli buzduganul ista mai tare în sus, ai aceluia să fie banii.

„Na! Dănilă – zise el în gândul său – aşă-i c-ai sfeclit-o?"

Dar vorba ceea: Nevoia învaţă pe cărăuş.

– Ian zvârle-l tu întâi, măi dracule!

Atunci dracul ia buzduganul de coadă şi, când îl zvârle, se suie aşa de tare, de nu se mai vede şi abia după trei zile şi trei nopţi, căzând jos cu mare străşnicie, s-a cufundat în fundul pământului de s-au zguduit temeliile lumii.

– la zvârle-l şi tu acum, zise dracul îngâmfat.

– L-oi zvârli eu, nu te îngriji, dar scoate-l mai întâi la faţa pământului, cum a fost şi la tine.

Dracul ascultă şi-l scoate.

– Haiti! mai răpede, mai răpede, că n-am timp de aşteptat.

– Mai îngăduieşte puţin, tartorule, că nu te trag copiii de poale.

Dracul îngăduie, căci n-are încotro.

Nu trecu mult şi ziua se călători. Ceriul era limpede şi luceferii sclipitori râdeau la stele, iară luna, scoţând capul de după dealuri, se legăna în văzduh, luminând pământul.

– Da' nu-l mai zvârli, omule?

– Ba am să-l zvârl de acum, dar îţi spun înainte să te ştergi pe bot despre dânsul.

– De ce?

– Iaca de ce: vezi tu colo în lună nişte pete?

– Le văd.

– Acolo-s fraţii mei din ceea lume. Şi, Doamne, mare nevoie mai au de fier, pentru potcovit caii. Uită-te bine şi vezi cum îmi fac semn cu mâna, să le dau buzduganul ista.

Ş-odată şi pune mâna pe dânsul.

– Stăi, nepriceputule, că buzduganul ista îl avem lăsat moştenire de la strămoşul nostru şi nu-l putem da nici pentru toată lumea.

Şi odată-i şi smuceşte buzduganul din mână, şi fuga cu el în iaz, spunând lui Scaraoschi ce era să păţească cu buzduganul. Atunci Scaraoschi, îngrijit şi mânios grozav, chemă înaintea sa toată drăcimea şi bătu din picior, strigând:

– Acum în clipă să se aleagă unul dintre voi care să meargă şi să afurisească pe acest proclet şi vrăjmaş cumplit.

Pe loc şi vine unul înaintea sa, tremurând.

– Să trăiţi, mârşăvia voastră! Eu mă duc să îndeplinesc nelegiuita voastră poruncă.

– Mergi! şi dacă-i fi meşter şi-i izbuti, să ştii c-am să te fac mai mare.

Atunci dracul porneşte c-o falcă-n ceriu şi cu una în pământ, şi într-o clipă şi ajunge la pusnicul Dănilă.

– Măi omule, zise dracul. Tu cu şmichiriile tale ai tulburat toată drăcimea, da' acuş am să te vâr şi eu în toate grozile morţii. Hai să ne blăstămăm, şi care dintre noi amândoi a fi mai meşter, acela să ieie banii.

Ş-odată şi-ncepe dracul a boscorodi din gură şi a descânta, că nu ştiu ce face, de-i pocneşte lui Dănilă un ochi din cap. Săracul Prepeleac! Se vede că i-a fost scris tot el să răsplătească şi păcatele iepei frăţine-său, ale caprei, ale gânsacului logodit şi ale boilor ucişi în pădure. Pesemne blăstămul gâştelor văduvite l-au ajuns, sărmanul!

Doamne! multe mai are de pătimit un pusnic adevărat, când se depărtează de poftele lumeşti şi se gândeşte la fapte bune!... Prepeleac pusnicul se stricase acum de tot cu dracul... Ş-apoi ce este mai gingaş decât ochiul? Dănilă crăpa de durere, dar oricât îl durea de tare el tot îşi ţinu inima cu dinţii, şi zise:

– Nu mă sparii tu cu de-alde aceste, demon spurcat ce eşti. Am să te fac să-ţi muşti mânile şi să mă pomeneşti în toată viaţa ta!

– Dă, dă, nu mai dondăni atâta din gură, şi blastămă şi tu acum, să te văd cât eşti de meşter.

– Ai să iei burduful cu banii în spate şi-ai să mergi la casa mea, căci blăstămurile părinteşti nu-s la mine. Înţeles-ai?

Şi cum zice, încalecă şi Dănilă pe burduf, iară dracu-i umflă în spate şi zboară iute ca gândul, taman la casa lui Dănilă Prepeleac.

Copiii şi nevasta lui, când au văzut un bivol zburând pe sus, au rupt-o la fugă, înspăimântaţi. Dănilă însă a început a-i striga pe nume şi ei, cunoscând glasul lui, s-au oprit.

– Dragii tatei, băieţi! Ia veniţi încoace şi aduceţi cu voi şi blăstămurile părinteşti: ragila şi pieptenii de pieptănat cânepă!

Băieţii încep a curge toţi, care dincotro, cu blăstămurile părinteşti în mână. Îi venise acum şi lui Dănilă apa la moară.

– Puneţi mâna, copii, pe jupânul ista, şi începeţi a-l blăstăma cum îţi şti şi voi mai bine, ca să-i placă şi dumisale!

Atunci, lasă pe copii, că şi dracul fuge de dânşii! Au tăbărât cu toţii pe dânsul şi l-au schingiuit după placul lui Dănilă. Şi-a început dracul a ţipa cât îl lua gura; şi scăpând cu mare greu din mânile lor, hârşcâit[1] şi stâlcit cum era, a lăsat şi bani şi tot, şi s-a dus pe urlaţi, după ceilalţi. Iară Dănilă Prepeleac, nemaifiind supărat de nimene şi scăpând acum deasupra nevoii, a mâncat şi a băut şi s-a desfătat până la adânci bătrâneţe, văzân-du-şi pe fiii fiilor săi împrejurul mesei sale.

---

[1] Hârşcâit – zgâriat.

Povestea celor doi fraţi gemeni, născuţi din peştele albastru

ÎNTR-O ZI DE VARĂ, pe malul unei ape, un pescar stătea trist şi privea cu jale la pluta de la undiţă, care rămânea nemişcată de ceasuri întregi, semn că nici un peşte nu se gândea să i se agaţe în cârlig.

„Tare sunt necăjit, cugeta el în sinea lui. Stau aici şi vreau să prind peşte, când toţi pescarii mi-au spus că peştii au plecat din apele noastre o lună de zile, nu se ştie din ce motive. Uite, aşa stau aici şi aştept să vină un peşte, precum nevastămea aşteaptă un copil. Dar cum, cu toate rugăciunile, încă n-a reuşit să aibă un copil, aşa şi eu, cu toată răbdarea de care dau dovadă, nici un peşte nu vrea să ajungă la mine în undiţă. Ei, dar ce-i asta? Uite că dopul se scufundă. Ce peşte o fi acela care a dat chior peste cârligul undiţei mele?“

Într-adevăr, deşi nu-i venea să-şi creadă ochilor, de undiţă se prinsese un peşte neobişnuit, mare şi albastru. Dar ceea ce era şi mai ciudat abia de acum încolo începea. Nici nu apucase omul nostru să scoată peştele din apă, că acesta şi începu a-i grăi, aşa cum vorbesc eu cu voi, bunăoară. Toţi ştim că peştele este mut şi că nu poate scoate nici măcar un oftat. Dacă aţi auzit un peşte cântând ca o privighetoare, de exemplu, sau ca o mierlă, aţi rămâne, fără îndoială, cu gura căscată. Dar dacă l-aţi auzi vorbind omeneşte? Aşa că vă puteţi închipui mirarea omului când peştele i se adresă, vorbind destul de corect franţuzeşte:

– Pescarule, ştiu că eşti necăjit şi că un peşte fript ţi-ar prinde tare bine, dar eu te rog să nu mă mănânci, ci să mă arunci din nou în apă, că ţi-oi fi şi eu de ajutor cu ceva. Încă nu mi-am făcut testamentul şi urmaşii mei or să se omoare când va fi vorba să-şi împartă moştenirea. Dacă mă arunci din nou în apă, o să te ajut să prinzi douăzeci de păstrăvi.

Omul nostru, pe jumătate înnebunit de o întâmplare atât de straşnică, aruncă peştele cel albastru în apă şi acesta, ieşind pentru o clipă la suprafaţă, îi spuse:

– Du-te la podul cel de lemn de lângă pădurice şi aruncă acolo undiţa. Eu am să alung păstrăvii înspre pod şi vei putea să-i prinzi.

Omul se duse, după cum îi spusese peştele, şi de douăzeci de ori a aruncat undiţa, prinzând de fiecare dată câte un păstrăv mare şi frumos. Apoi şi peştele cel albastru scoase capul din apă şi-i spuse:

– Acum, pescarule, du-te acasă şi să mai vii aici când vei termina de mâncat păstrăvii prinşi astăzi.

Omul s-a dus fericit la casa lui, sigur că de acum încolo peştele cel albastru va avea grijă de el. Însă nevestei nu i-a spus nimic, de teamă că n-o să-l creadă. De altfel, nici nu era de crezut.

După trei zile, când a terminat de mâncat toţi păstrăvii, a pornit-o iar cu undiţa la pescuit, sigur că de data asta nu va avea mult de aşteptat. Într-adevăr, de-abia a aruncat undiţa în apă, că dopul de plută s-a şi dus la fund, semn că ceva se prinsese în cârlig.

Când a tras undiţa afară, ce să vadă? Nici nu-i venea să-şi creadă ochilor: peştele cel albastru se prinsese din nou în undiţă. Sigur că pescarul s-a grăbit să-l desfacă din cârlig ca să-l arunce din nou în apă, când, peştele îi vorbi:

– De data aceasta, pescarule, nu mai este nevoie să mă arunci înapoi în apă, fiindcă mi-am făcut testamentul aşa cum trebuie. Acum poţi să mă duci acasă la nevasta ta să mă gătească. Numai ascultă bine ce ţi-oi spune şi aşa să faci. De acum încolo, nu vei mai duce grija zilei de mâine, căci la podul de care ţi-am vorbit vei prinde mereu peştele de care vei avea nevoie. Eu însă îţi aduc o bucurie mai mare. Când vei ajunge acasă, să-i spui nevestei tale să mă fiarbă în vin roşu şi apoi să mă împarţi aşa: capul meu să-l dai să-l mănânce iapa ta cea bălană, coada s-o dai căţelei care îţi este atât de credincioasă, iar restul să mănânce nevastă-ta.

Pescarul, deşi nu prea se îndura să facă rău peştelui albastru, care îl dăruise cu atâta bine, nu avu încotro şi făcu, în cele din urmă, ceea ce i se spusese. Dar nici de data asta nu-i destăinui nimic nevestei.

Nu trecu multă vreme şi atât căţeaua, cât şi iapa şi nevasta au rămas grele. La sorocul potrivit, născură, pe rând, căţeaua, doi căţeluşi de toată frumuseţea, femeia, doi gemeni rotunzi ca două ulcioare de lapte şi veseli ca două vrăbii, iar iapa, doi mânji aprigi şi ţintaţi în frunte. Pe cei doi băieţi

i-au botezat, pe unul, Bernadet şi pe celălalt, Beltramet.

Bucuria părinţilor era aşa de mare, încât nici nu şi-au dat seama cum au trecut anii şi când le-au crescut copiii, mai ales că acum nu mai aveau grija zilei de mâine, căci pescarul prindea peşte cât îi trebuia, ba chiar şi mai mult. Dar, pe măsură ce copiii creşteau, părinţii vedeau că cei doi nu semănau deloc. În timp ce Bernadet era când visător şi gălăgios, când imprudent şi generos, Beltramet era calm, vesel, cumpătat şi prietenos. Se înţelegeau însă de minune şi, în curând, au ajuns să fie cunoscuţi la şapte poşte depărtare şi ei, şi câinii, şi caii lor. Creşteau văzând cu ochii, şi părinţii erau în al nouălea cer de fericire.

Ei, dar toate bucuriile sunt scurte şi vine o zi în care veselia se preface în amărăciune şi iarăşi vine o zi în care, la rândul ei, şi amărăciunea se va preface în bucurie. Aşa şi în cazul pescarului şi al nevestei lui. Când băieţii au împlinit douăzeci de ani, s-au dus la părinţii lor şi le-au spus:

– Dragă mamă şi dragă tată, vă mulţumim din inimă că ne-aţi îngrijit până acum, dar a sosit vremea să ne facem singuri un rost pe lume. Noi ne-am hotărât acum să plecăm de acasă şi să

ne căutăm norocul, pe unde o fi el, şi, dacă îl vom afla, ne vom întoarce să vă facem şi vouă parte.

Tatăl n-a zis nimic, pasămite, el totdeauna se temuse, căci ştia bine că cei doi flăcăi erau născuţi dintr-un peşte năzdrăvan. Dar mama, care nu bănuia nimic, a plâns şi s-a dat de ceasul morţii, doar-doar i-o face pe flăcăi să se lase de gândul plecării; însă lacrimile ei au fost în vânt. În cele din urmă, nici mama n-a mai avut ce face şi le-a dat binecuvântarea, iar cei doi fraţi, încălecând pe caii lor, şi-au fluierat câinii şi, sărutând mâna părinţilor, au plecat în lume.

Au mers ei ce au mers şi au ajuns la o răspântie de drum.

– Frate dragă, zise Bernadet, aici să ne despărţim! Tu vei merge pe drumul care duce la răsărit, iar eu pe cel care duce la apus. Fiecare din noi îşi va căuta norocul pe drumul lui, iar după şase luni ne vom întâlni din nou aici. Când vei ajunge în locul în care ne despărţim şi dacă eu nu voi fi venit, să loveşti cu sabia în această piatră şi dacă va curge sânge, să ştii că mi s-a întâmplat ceva rău şi să porneşti în căutarea mea.

– Frate dragă, zise şi Beltramet, eu cred că e mai bine să ne continuăm călătoria împreună,

căci unde-s doi puterea este mai mare şi sorţii de izbândă înzeciţi. Dacă vom fi împreună, te asigur că nu ţi se va întâmpla nimic rău.

Dar Bernadet era neînduplecat şi nici nu voia să audă. Aşa că, în cele din urmă, cei doi fraţi s-au îmbrăţişat cu ochii plini de lacrimi şi, încălecând pe caii lor, au pornit-o pe drumurile alese, unul mergând spre apus, iar celălalt spre răsărit.

După mai multe zile de călărie printr-un pustiu uscat, Bernadet ajunse într-un oraş mare şi frumos. Dar peste întregul oraş plutea un aer de tristeţe nemaipomenit. Oamenii stăteau înlemniţi lângă o clopotniţă, iar clopotele sunau a jale, dangătul lor picurând tristeţea picătură cu picătură în inimile oamenilor. Bernadet coborî de pe cal şi se apropie de mulţimea întristată.

– Oameni buni, dar ce s-a întâmplat de sunteţi atât de amărâţi? Poate vă pot fi şi eu de folos cu ceva.

– Cum, tinere, îi răspunseră ei cu mirare, numai tu eşti străin de ceea ce se întâmplă aici şi de nemăsurata noastră durere? Locurile noastre sunt bântuite de o fiară cu şapte capete şi cu patrusprezece coarne, căreia trebuie să-i dăm în

fiecare an, ca tribut, pe cea mai frumoasă fată din oraş. Şi asta se petrece de ani şi ani. Acum este rândul fetei a cărei frumuseţe nu poate fi descrisă, iar jalea părinţilor, ca şi a noastră, nu poate fi cuprinsă în vorbe.

– Opriţi-vă şi nu mai plângeţi, voi care, de ani de zile, nu mai ştiţi să râdeţi! Eu am să vă scap de fiara cea cu şapte capete.

Într-o clipă fu înconjurat de cei ce plângeau. Unii îi sărutau mâinile, crezând că el este cel care îi va mântui de pacostea ce căzuse peste ei; alţii îi spuneau să-şi vadă de drum, că mulţi voinici şi-au pierdut viaţa încercând să se lupte cu fiara. Ba erau unii care îşi băteau joc de el că e nebun şi că a venit să le tulbure jalea. Dar el scăpă din mijlocul lor şi, încălecând pe cal, îşi fluieră, ca de obicei, câinele şi întrebă pe cineva unde se găseşte balaurul. După ce află, plecă într-acolo. Merse el ce merse pe o cărare îngustă, când deodată văzu la marginea unei păduri o fată de o frumuseţe răpitoare; era legată de un pin, îmbrăcată într-o rochie albă ca de mireasă şi cu toate podoabele pe ea. Când îl văzu apropiindu-se, fata îi strigă:

– Străine, caută-ţi de drum, căci din clipă în clipă trebuie să vină fiara cea cu şapte capete şi

cu patrusprezece coarne să mă mănânce şi, dacă te găseşte pe aici, n-o să-ţi fie deloc bine.

– Preafrumoasă fată, îi răspunse Bernadet, eu pentru aceasta am şi venit, ca să te scap pe tine şi pe ceilalţi de fiara pe care-o voi ucide.

Fata nu mai avu timp să-i răspundă, căci în aceeaşi clipă se auzi un vuiet groaznic, de parcă s-ar fi cutremurat pământul, florile se ofiliră ca arse şi, din fiecare trunchi de pin, răşina ţâşni ca nişte lacrimi. Apoi apăru fiara cea îngrozitoare, care înainta încet înspre prada ei. Flăcăul încălecă iute pe cal, îşi scoase sabia pe care o flutură în vânt şi strigă din toate puterile:

– Fiară blestemată, acum ţi-a sosit sfârşitul! Apoi, adresându-se calului şi câinelui: Curaj, calul meu, iar tu, câinele meu, muşcă!

A început astfel lupta din care nu putea rămâne decât învingător sau mort. Fiara lupta din toate puterile, dându-şi seama că Bernadet nu era un tânăr ca toţi cei pe care îi biruise până acum, fără prea multă greutate. Bernadet, la rândul lui, se ferea de coarnele fiarei, folosind iuţeala calului, iar câinele lătra şi muşca, zăpăcind fiara. Ceasuri de-a rândul se luptă Bernadet şi, treptat-treptat, simţea cum fiara îşi pierdea forţele

în urma rănilor pe care i le făcea ascuţişul săbiei sale. Când soarele a început să coboare după deal, forţa fiarei s-a scurs ca o apă din trupul ei uriaş şi flăcăul i-a dat ultima lovitură, care i-a curmat viaţa. Bernadet a sărit de pe cal, s-a apropiat de fată şi, tăind funiile cu care fusese legată, a suit-o pe calul său şi a pornit cu ea spre casă. Dar înainte de a pleca, flăcăul a tăiat cele şapte limbi ale fiarei pe care le-a pus într-o batistă.

Când părinţii fetei şi toţi ceilalţi l-au văzut pe tânăr intrând pe porţile oraşului cu fata vie şi nevătămată şi când au aflat că de acum înainte nu mai au a se teme de fiară, i-a cuprins o bucurie fără margini şi nu mai ştiau cum să-i mulţumească flăcăului.

Tatăl fetei veni la el şi îl întrebă:

– Oare cu ce aş putea să-ţi plătesc binele pe care mi l-ai făcut, flăcăule?

– Nu există decât o singură răsplată pentru asta, îi răspunse Bernadet. Să mi-o dai de nevastă pe fata ta pe care am scăpat-o de la pieire, dacă şi ea vrea.

Fata îşi plecă ochii în pământ, în semn de încuviinţare, căci care fată nu şi-ar fi dorit un astfel de soţ?

Ce să mai lungim vorba, căci vorba lungă e numai sărăcie, nunta s-a făcut, petrecerea a durat cinci zile şi cinci nopţi, aşa cum se cuvenea şi flăcăul a rămas în casa socrilor săi.

La câteva zile după nuntă, Bernadet a plecat călare să se plimbe, ca să mai cunoască şi el împrejurimile unde va trăi de acum înainte. A luat-o şi pe frumoasa lui nevastă pe crupa calului şi, bineînţeles, câinele, care nu se despărţea niciodată de stăpânul său. În drum, trecură pe lângă o casă ciudată, fără ferestre, cu pereţii groşi şi în jurul căreia iarba era uscată, de parcă ar fi pârjolit-o un foc.

– Vreau neapărat să intru în casa aceasta, zise Bernadet şi sări din şa. Sunt curios să văd ce este în ea. E tare ciudată.

– Dragă bărbate, îi spuse nevasta, ştiu că eşti un viteaz, dar te-aş sfătui să nu încerci să lămureşti misterul acestei case. Am o presimţire rea. Nu se ştie de unde a răsărit casa şi niciodată nu am auzit vorbindu-se despre asta, decât cu groază. Se spune că este bântuită de duhuri rele şi cei care au îndrăznit să intre în ea nu s-au mai întors şi nimeni nu a mai auzit de ei.

Bernadet nu voia să-şi supere nevasta arătându-i că el nu crede în astfel de poveşti şi nu-i spuse că vrea să lămurească taina casei. El se prefăcu ascultător, continuându-şi plimbarea. Dar în ziua următoare se sculă dis-de-dimineaţă, încălecă pe cal şi o porni în galop spre casa cu povestea. Când ajunse acolo, descălecă şi, bătând la uşă, strigă cu voce tare:

– Hei, e cineva aici? Se poate intra?

– Vezi-ţi de drum, sărmane om, îi răspunse o voce lugubră. Uşa aceasta este din inimă de stejar şi clanţa din oţelul cel mai tare.

– Deschide, vreau să intru!

– Dacă nu te temi, smulge-ţi un fir de păr din cap, bagă-l pe broasca uşii şi ea se va deschide.

Tânărul făcu întocmai şi îndată uşa prinse să se învârtească în balamalele ei vechi cu un scârţâit înfiorător. Câinele începu să latre ca şi cum ar fi vrut să-i spună stăpânului său să nu intre. Dar Bernadet nici nu voi să-l audă şi, ţinându-şi calul de dârlogi, păşi pragul casei. În aceeaşi clipă, calul şi câinele dispărură înghiţiţi de pământul care se deschisese sub ei, aşa că flăcăul nostru rămase singur în bezna încăperii. În urma lui, uşa se închise cu zgomot şi un râs înfiorător răsună în întuneric.

Bernadet dispăru şi el fără veste.

Afară, soarele continua să lumineze lumea ca şi cum nimic nu s-ar fi întâmplat, dar pentru tânăra soţie scăpată de la moarte de către un tânăr frumos, care nu i-a fost soţ decât câteva zile, nu mai exista nici lumină, nici fericire. S-au scurs, la început, zile în care speranţa încă îşi mai făcea loc în inima ei, apoi luni, în care încă nădăjduia să-l vadă din nou. În cele din urmă, orice nădejde se stinse şi tânăra soţie se îmbrăcă în negru, ascunzându-şi faţa frumoasă şi părul bogat sub un văl negru şi gros. Nimeni nu putea s-o mai vadă, fiindcă ea stătea numai în odaia ei şi nu ieşea decât noaptea.

În acest timp, Beltramet a călătorit fără nici un necaz, a văzut multe lucruri şi a tras multe învăţături. Când s-au împlinit cele şase luni, el a venit la locul hotărât, a descălecat şi s-a aşezat la umbră aşteptându-şi fratele. Era neliniştit în legătură cu fratele său. Ce s-o fi întâmplat cu el? Câinele său, după o vreme, începuse să se învârtească ameninţător în jurul pietrei, mârâind, ca şi cum ar fi vrut să-i spună ceva.

– Ei, bine, căţeluşule, ce se întâmplă?

Animalul începu să latre încetişor şi jalnic, trăgându-şi stăpânul de mânecă şi încercând să-i scoată sabia din teacă.

– Da, am înţeles ce vrei, îi spuse Beltramet şi un fior de gheaţă îi trecu prin inimă.

Şovăind o secundă, el apucă sabia şi dădu o lovitură în piatra despre care îi spusese fratele său. În clipa următoare, o dâră de sânge începu să curgă din locul în care lovise stânca şi sărmanul Beltramet îngălbeni. Inima i se strânse în piept şi, încălecând fără nici o ezitare pe cal, o porni pe drumul pe care, cu şase luni mai înainte, o pornise fratele său. Când ajunse în oraşul în care s-au petrecut faptele despre care am povestit, copiii se jucau pe străzi şi, văzându-l, au început să strige plini de bucurie:

– Bernadet, a venit Bernadet, să ne trăieşti, Bernadet!

Am uitat să vă spun că cei doi fraţi semănau aşa de bine unul cu altul, încât şi părinţii lor nu-i puteau recunoaşte şi, adeseori, îi spuneau lui Bernadet, Beltramet şi invers. Aşa că nu este de mirare că picii de pe stradă l-au confundat cu cel ce scăpase oraşul de fiara cea cu şapte capete şi patrusprezece coarne.

Copiii i-au luat calul de dârlogi şi în urale l-au dus până la casa socrilor lui Bernadet. Beltramet şi-a dat seama că fratele său făcuse vreo ispravă mare de era aşa de iubit şi nu zise nimic, ci se lăsă dus încotro îl conduceau copiii, cu gândul că aşa, datorită încurcăturii, va afla mai uşor ceea ce trebuia să afle.

Când l-a văzut negustorul, a alergat în întâmpinarea lui, strigând cât îl ţinea gura:

– Bernadet, pe unde mi-ai umblat, feciorule, că era să-mi moară fata de dorul tău!

Aşa a aflat Beltramet că fratele său se însurase şi că soţia îl aştepta cu jalea în suflet. Aceasta, auzind strigătele tatălui ei şi ale mulţimii care se adunase, a ieşit afară cu vălul tras pe faţa îndurerată. Când l-a văzut pe Beltramet, şi-a pus mâna pe inimă, gata să leşine, şi a coborât în grabă scările ca să i se arunce la piept. În mijlocul bucuriei, Beltramet a fost condus în casă unde toţi au sărbătorit, în chiote şi cântece, reîntoarcerea celui mai viteaz dintre viteji. Nimeni din cei de faţă, nici măcar soţia, nu-şi dăduse seama că nu era Bernadet. El tăcea şi asculta sperând să prindă ceva în legătură cu cele întâmplate fratelui său.

– Dragul meu bărbat, după cum vezi, din dimineaţa în care ai plecat călare şi nu te-ai mai întors, am crezut că ai murit şi am îmbrăcat haina văduviei.

– Iubita mea, îi răspunse Beltramet, ai avut prea puţină încredere în vitejia soţului tău. Credeai că mă las ucis aşa de uşor?

– Ştii, eram absolut convinsă că te-ai dus în casa aceea blestemată. Cum nimeni din cei care au intrat acolo nu s-a mai întors, te-am socotit şi pe tine mort.

Acum Beltramet ştia exact ce se petrecuse cu fratele său şi că nu va mai afla nimic altceva, deoarece nici ei nu ştiau mai mult. Prefăcându-se că e obosit de drum, se sculă de la masă spunând tuturor că ar vrea să se culce.

– Draga mea, spuse el nevestei, mă duc să mă culc şi peste câteva ore, când mă voi fi odihnit, mai stăm de vorbă.

Toţi mesenii îl conduseră până la uşa odăii de culcare, apoi rămaseră să mai discute despre nesperata întoarcere a lui Bernadet.

Este uşor de închipuit pentru oricine că lui Beltramet numai de somn nu-i ardea. Deschizând uşor fereastra, el sări în grădină şi de acolo la

grajd, unde îi era calul. Câinele îl urmă fără să latre şi, în scurtă vreme, galopa pe drumul care ducea spre casa cu pricina. Când a văzut casa cea pustie, a simţit că-l furnică un fior prin şira spinării, dar era hotărât să înfrunte orice primejdii pentru a-şi salva fratele. Descălcând de pe cal s-a apropiat de uşă şi a întrebat, ca şi Bernadet:

– Hei, e cineva aici? Se poate intra?

– Vezi-ţi de drum, sărmane om, i se răspunse. Uşa este din inimă de stejar, iar clanţa din oţelul cel mai tare.

– Deschide, vreau să intru!

– Dacă vrei să intri, smulge-ţi un fir de păr din cap şi vâră-l pe gaura cheii. Atunci uşa se va deschide.

Beltramet se gândi câteva secunde, apoi smulse un fir de păr din coama calului său şi-l vârî în broască. Uşa scârţâi înfiorător, deschizându-se, şi calul dispăru în pământul care se despicase. Beltramet, care nu căzuse sub vrajă, deoarece nu băgase în broască un fir din capul lui, scoase sabia din teacă, sări peste pragul casei în întuneric şi strigă:

– Curaj, căţelul meu, muşcă şi sfâşie tot ce-ţi va cădea sub dinţi!

Câinele, prins de stăpân să n-alunece prin crăpătura pământului pe unde dispăruse calul, se repezi lătrând şi muşcând întunericul. Se auzeau urlete şi gâfâituri şi Beltramet se simţi înconjurat de fiinţe misterioase pe care nu le vedea. Dar plin de curaj, izbea în dreapta şi în stânga, ajutat de câinele său, care muşca şi el fără milă.

Încet-încet, întunericul începu să se risipească şi Beltramet zări forme ciudate şi vagi, care păreau că trec prin zid pentru a putea scăpa. Pe peretele din faţă se aprinse brusc un fel de stea, care sclipea în noapte ca un diamant fermecat, luminându-l. Apoi lumina zilei pătrunse în odaie şi el văzu o încăpere mare şi goală în care se părea că nu locuise nimeni de multă vreme.

Beltramet, obosit, se aşeză jos ca să mai respire, dar câinele începu să latre din răsputeri şi să râcâie cu ghearele duşumeaua de piatră. Tânărul pricepu că animalul îl îndemna să scoată plăcile de piatră şi aşa şi făcu. Îndată se deschise gura unei pivniţe din care răzbătea un miros de mucegai şi de aer închis.

Din întunericul pivniţei, răsună deodată vocea fratelui său:

– Beltramet, în sfârşit, iată-te! Ştiam că, îndată ce vei vedea curgând sânge din piatră, vei porni în căutarea mea şi nu m-am înşelat.

După câteva minute, cei doi fraţi se îmbrăţişau afară, în lumina soarelui, iar în jurul casei blestemate iarba înverzise ca prin farmec şi păsărelele începuseră să cânte. Bernadet nu se schimbase deloc şi nici nu-ţi venea să crezi că stătuse aproape şase luni într-o gropniţă fără soare şi fără aer. Încălecând pe cai, cei doi fraţi o porniră spre casă şi, pe la amiază, intrară în oraş. Lumea care îi întâlnea credea că s-a produs un miracol, căci era greu să-şi închipuie cineva că pot fi doi Bernadet pe lume.

Când au ajuns acasă şi i-a văzut tânăra femeie, punându-şi mâna pe inima şi aşa destul de greu încercată, scoase un ţipăt. La ţipătul ei, au alergat toţi ai casei.

– Tată, mamă! Doi, am doi bărbaţi! Doamne, ce vrăjitorie mai e şi asta?

Tatăl, care tocmai intra pe uşă, rămase cu gura căscată, iar servitoarea scăpă tot teancul de farfurii care se făcură zob. Cei doi tineri izbucniră în râs, când văzură ce încurcătură şi spaimă a produs asemănarea lor.

– Eu sunt bărbatul tău, nu mă recunoşti? strigă Bernadet.

– Ba eu sunt, nu mă recunoşti? strigă şi Beltramet râzând.

Biata femeie nu mai ştia cum să scape din această încurcătură.

Atunci Bernadet scoase din buzunar batista în care pusese cele şapte limbi ale fiarei şi i le arătă:

– Nici acum nu mă recunoşti?

– Bernadet! strigă ea şi i se aruncă de gât.

După ce s-a liniştit femeia, cei doi fraţi le povestiră cele ce se petrecuseră de când au plecat de acasă şi toată lumea se bucură.

Beltramet, fiind rugat să rămână cu ei, le răspunse că îi este tare dor de părinţi, că ei or fi neliniştiţi şi că el trebuie să meargă acasă să le dea de ştire că amândoi, şi el şi Bernadet, trăiesc şi sunt sănătoşi.

– Dar, din când în când, voi veni să vă văd, dragă frate şi dragă cumnată, iar după ce mă voi însura şi eu, am să vă poftesc pe la mine ca să păstrăm legătura de frăţie.

A doua zi, Beltramet şi porni spre casa părintească.

Povestea nu mai spune, dar se ştie că acolo pe unde umblase, întâlnise şi el o fată, tot aşa de bună şi de credincioasă ca a lui Bernadet şi că, după ce şi-a liniştit părinţii, s-a dus de a cerut-o de nevastă. Apoi a venit acasă şi au trăit fericiţi până la adânci bătrâneţi, iar după ce au murit, au rămas copiii lor ca să-i pomenească şi aşa a ajuns povestea aceasta până la noi.

Lupta cu zâna

HENRIQUET păzea oile. Era un flăcău voinic şi frumos şi, măcar că era singur pe lume şi sărac, nu simţea povara acestei sărăcii, fiindcă, de când se ştia pe lume, locuise în casa lui moş Vincent, care avea o fată, Colombe. Şi Henriquet o iubea şi ea răspundea cu toată inima acestei iubiri.

În ziua aceea fusese cam neliniştit şi acum, când soarele apunea, parcă această nelinişte punea şi mai mult stăpânire pe el. Seara se cobora peste mlaştina lângă care îşi oprise pentru o clipă oile şi atunci Henriquet fluieră la câine să se pregătească de plecare.

Deodată oile se grămădiră în jurul lui, ca şi cum ar fi simţit apropierea vreunei fiare, câinele începu să latre din senin, a pustiu, şi trestiile prinseră a foşni, deşi nici o adiere de vânt nu trecea peste ape.

Flăcăul privi în dreapta şi în stânga, cuprins şi el de o stare ciudată, şi deodată văzu, de cealaltă parte a eleşteului, o formă albă care strălucea neobişnuit în lumina înserării. Era o femeie.

– Hei, femeie! strigă Henriquet, văzând-o că se îndreaptă spre el peste mlaştină. Opreşte-te, că te înghite mâlul!

Femeia se opri. Henriquet îşi puse repede cataligele ca să se ducă la ea s-o scoată din mocirlă. Când ajunse aproape, rămase cu gura căscată. În faţa lui se afla o fată de o rară frumuseţe, îmbrăcată în alb, cu picioarele goale; ea ţinea în mână un buchet de nuferi. Părul blond şi ondulat îi cădea pe spate până la şolduri, iar ochii ei verzi sclipeau într-un mod ciudat.

– Bună ziua, Henriquet, rosti ea cu o voce melodioasă.

– Bună seara, mormăi el încurcat, dar voind s-o corecteze.

– Iartă-mă, dar sunt aşa de fericită că te-am întâlnit, încât nici nu am băgat de seamă că, de fapt, se înserează.

Flăcăul era uluit şi nu mai ştia ce să spună şi ce să facă. Nu înţelegea, mai ales, de unde

ştia ea cum îl cheamă. Nu erau mulţi tinerii care ar fi putut susţine, fără să mintă, că ei cunosc pe toţi din satele din jur, aşa cum putea susţine Henriquet. Şi totuşi această fată îi era complet necunoscută, mai ales că în toată Gasconia nu exista alta care să aibă părul blond ca ea. Ba, mai mult, care fată din Gasconia ar fi îndrăznit să-şi piardă vremea culegând nuferi, îmbrăcată într-o rochie albă?

– Cine eşti? reuşi el, în cele din urmă, să îngaime.

– Logodnica ta.

Henriquet se pierdu de tot şi abia reuşi să răspundă:

– Dar eu am logodnică în satul meu, pe Colombe.

Fata izbucni într-un hohot de râs cristalin:

– Te-ai făcut roşu ca racul. Aşa se răspunde unei fete care îţi face curte? Ar fi trebuit să mă supăr şi să te las aici cu oile şi câinii tăi. Dar ai mare noroc că eşti aşa de frumos. Altfel... Ei, dar acum pleacă şi dacă vrei să mă mai vezi, vino mâine seară şi poimâine seară şi în fiecare seară aici, pe malul eleşteului, tot pe la apusul soarelui, ca astăzi, şi eu voi apărea.

Apoi fata se întoarse, făcu un semn cu mâna şi izbucni în acelaşi hohot cristalin de râs:

– Pe mâine, dragule.

Henriquet era cât pe-aci să cadă jos de mirare când o văzu că păşeşte peste apa eleşteului, de parcă ar fi călcat pe un covor, fără să se scufunde. În clipa următoare, ea dispăru de parcă s-ar fi topit în văzduh.

– Dumnezeule, era o zână! strigă în gura mare Henriquet, de se sperie el singur de sunetul vocii lui.

Îngrozit de ceea ce i se întâmplase, şi-adună în grabă turma şi o porni întins spre sat. Întârziase mult şi, când ajunse acasă, masa era pusă, iar stăpânii îl aşteptau puţin miraţi, ştiindu-l un băiat care nu întârzie niciodată.

De altfel, Henriquet era ca şi copilul lor şi îl socoteau ca şi logodit cu Colombe. Seara, când se adunau toţi la masă, se simţeau strâns uniţi ca o singură familie şi de aceea mesele lor erau pline de veselie.

De astă dată, când Henriquet se aşează la masă, parcă o dată cu el ar fi coborât de undeva de sus un aer îngheţat. Degeaba făcea moş Vincent tot felul de glume. Henriquet nu răspundea

nimic, stătea încruntat şi din când în când doar mişca buzele, de parcă ar fi vorbit cu cineva nevăzut. Colombe, cu inima ei de fată îndrăgostită, şi-a dat seama că s-a petrecut ceva neobişnuit cu logodnicul ei.

După masă, cei doi logodnici obişnuiau să se plimbe sub clarul de lună, mână în mână, fericiţi de parcă toată lumea ar fi fost a lor. De astă dată, însă, Henriquet se sculă întunecat la faţă, mulţumi pentru masă şi spuse că nu se simte prea bine, că e obosit şi că ar vrea să se culce. Spuse frumos: „Mulţumesc pentru masă" şi o porni spre odaia lui. Aici se trânti îmbrăcat în pat şi se prefăcu imediat că doarme, pentru ca să fie lăsat în pace de cei ai casei.

Mama fetei a observat totul, dar înţelegând lucrurile greşit, îşi spuse în sinea ei că cei doi logodnici s-au certat şi i se adresă lui moş Vincent:

– Porumbeii noştri s-au certat şi stau acum bosumflaţi. Dar ştim noi că asta n-o să dureze multe ceasuri, aşa că, în curând, iar o să-i auzim gângurind.

A doua zi dimineaţă, ca de obicei, Henriquet şi-a scos turma de oi din obor şi a pornit cu ele să le pască. Colombe, căreia inima îi spunea fără

greş că se întâmpla ceva cu iubitul ei şi că dacă nu are grijă de el îl va pierde, a stat toată ziua în cumpănă. Spre seară, când nu mai era mult până la apusul soarelui, ea se duse la mama ei şi-i spuse:

– Nu ştiu ce s-o fi întâmplat, dar văd că s-a terminat piperul din cutie. L-ai dat cuiva sau l-o fi răsturnat pisica? Am să mă duc până la Bernarda să cer câteva boabe împrumut până mâine, când om cumpăra de la băcănie.

– O, draga mamei, mă mir! Eu ştiam că avem piper destul, dar, cum zici, s-ar putea să-l fi răsturnat pisica. Însă n-are rost să te duci până la Bernarda, când la doi paşi stă verişoara ta, de la care ai putea împrumuta.

– Nu cred că verişoara mea are piper, că am auzit-o spunând că trebuie să meargă la băcănie după mirodenii. Şi apoi, Bernarda îşi cumpără piperul de la oraş şi de aceea are gustul cel mai bun.

Rostind aceste cuvinte, Colombe se încruntă şi, fără să mai aştepte răspunsul mamei sale, plecă, chipurile, după piper.

Dacă mama ei ar fi urmărit-o, ar fi rămas foarte surprinsă văzând că, în loc să meargă spre Bernarda, Colombe străbate în fugă uliţele satului

şi se îndreaptă spre pădurea dincolo de care se găsea eleşteul. Ea ştia că, seara, Henriquet se oprea aici să-şi adape oile, înainte de a o porni spre casă. La marginea pădurii se opri şi, fără să fie observată, privi spre locul unde ar fi trebuit să fie flăcăul. Într-adevăr, îl văzu acolo, cu turma lui de oi. Stătea în picioare şi privea pierdut spre o tânără fată îmbrăcată în alb şi cu păr blond care-i cădea în valuri pe spate. Fata îi vorbea şi glasul ei suna ca o muzică cerească:

– Bine ai făcut că ai venit, Henriquet, dragul meu. Mă bucur, căci şi eu te iubesc. Scumpule, tu duci o viaţă plină de mizerie. Părăseşte-ţi satul şi turma, lasă-ţi viaţa pe care o duci şi vino cu mine. Împreună vom fi fericiţi şi nu-ţi vei mai aduce aminte de nimic, nici cine eşti, nici de unde vii, nici ce ai lăsat în urma ta.

O linişte grea ca de plumb se lăsase peste toată întinderea, încât puteai auzi cum zvâcneşte seva în arborii pădurii. Oile stăteau ca de piatră şi Henriquet încremenise sprijinit în ciomagul lui. Numai Colombe simţea cum creşte în ea o furie oarbă, nestăvilită, împotriva acestei fiinţe din altă lume care venise să-i strice viaţa frumoasă cu Henriquet, încă înainte de a o fi început. Nemaiştiind ce face, ea luă o piatră şi o

aruncă cu toată furia înspre zână. Cum distanţa era mare, piatra căzu în apă cu un zgomot asurzitor, rupând vraja acelei clipe blestemate. Henriquet tresări de parcă ar fi fost sculat dintr-un somn adânc şi, fără să spună nimic sau să caute să afle cine a aruncat piatra, se întoarse la turma lui. Colombe o luă la fugă spre casă, prin pădure, fără să se arate lui Henriquet şi fără ca el sau altcineva să ştie unde a fost şi de ce. Numai zâna, săltând din frunză de nufăr în frunză de nufăr, se îndepărtă strigând, înadins mai tare, ca să o audă Colombe:

– Pe mâine, scumpul meu Henriquet, pe mâine! Eşti cel mai frumos dintre toţi tinerii de pe aici şi trebuie să ai o viaţă demnă de tine, nu să îmbătrâneşti păzind o nenorocită de turmă de oi.

Colombe a auzit aceste ultime cuvinte pline de răutate ale zânei şi în mintea ei a şi început să se urzească un plan straşnic de curajos. Ea înţelegea că, pentru un tânăr, era foarte greu să reziste vrăjilor unei zâne şi de aceea s-a hotărât să lupte ea pentru Henriquet şi pentru fericirea lui.

A doua zi, îi spuse mamei sale:

– Dacă astăzi faci în aşa fel încât să-l trimiţi pe Henriquet la târg, ca eu să mă pot duce cu oile la păscut, ne scapi pe amândoi de la pieire.

Maică-sa tresări.

– Ce, nu cumva ai înnebunit? Spune-mi ce s-a întâmplat!

Fata însă o ţinea una şi bună:

– Nu pot să-ţi spun nimic acum, decât doar atât: ori mă ajuţi aşa cum te-am rugat, ori mor şi eu, şi el.

Văzând că n-o poate scoate la capăt cu fata, mama se duse la bărbatul ei şi îi spuse:

– Ascultă, Vincent, la ce îţi spun şi nu mă întreba nimic. Îndată să-l trimiţi pe Henriquet la târg să ne cumpere o capră cu lapte.

Omul o privi cu ochii holbaţi, de parcă atunci o vedea pentru prima oară:

– Dar bine, femeie, tu nu mai ştii ce vorbeşti? Abia ieri m-ai făcut cu ou şi cu oţet că am vrut să cumpăr capra de la vecinul Sebastien şi acum vrei să trimiţi flăcăul la târg după capră? Păi, nu-i mai bine să trec drumul la vecin şi să-i spun că m-am hotărât să cumpăr capra de la el, mai ales că este o capră pe care o cunoaştem, ştim cât lapte dă, ce metehne are, şi aşa mai departe. Zău că nu mai înţeleg nimic.

– Nici nu trebuie să înţelegi, bărbate. Eu atâta îţi spun: trimite flăcăul şi gata. Restul îl vei înţelege mai târziu.

Cum putea, biata femeie, să-i spună bărbatului ei ceea ce nici ea nu ştia, de fapt?

Săracul moş Vincent nu avu încotro şi îl chemă pe Henriquet:

– Dragă băiete, de ce, nu ţi-oi putea spune, dar trebuie să pleci chiar acum la târg ca să cumperi o capră cu lapte.

Henriquet nu întrebă nimic. Era încă zăpăcit de întâmplările neaşteptate din viaţa lui, aşa că luă banii, traista cu mâncare pe care Colombe o şi pregătise şi o porni tăcut la drum. Dar înainte de a pleca, se apropie de Colombe şi cu o voce plină de spaimă îi ceru să nu se ducă la eleşteu cu turma. El se temea ca să n-o vrăjească zâna, pentru a-i face rău.

Colombe îl privi cruciş şi-i răspunse puţin peste umăr:

– Lasă, Henriquet, mergi în treaba ta şi nu-mi purta mie de grijă. Mă descurc eu mai bine decât tine. Dar pentru că ţii atât de mult, n-am să mă apropii de eleşteu.

De-abia a ieşit flăcăul pe poartă şi Colombe o şi porni întins spre locul cu pricina. Toată ziua i-a trecut într-o aşteptare încordată. Seara, ea s-a apropiat de eleşteu şi a aşteptat. Deodată oile se

grămădiră una în alta, câinele începu să urle a pustiu şi o spaimă rece o cuprinse pe fată, de simţea că i se zburleşte părul pe cap.

Pe faţa apei apăru zâna cea albă, plutind ca un vis, apropiindu-se de turmă. A fost foarte surprinsă când a văzut turma singură şi pe Henriquet nicăieri. S-a uitat în dreapta şi în stânga sperând să apară, dar nimic. Pasămite, Colombe avusese grijă să se ascundă în tufiş, ca zâna să n-o vadă. Acolo, între trestii, ea îşi aranjă lucrurile pe care le pregătise în taină, încă de acasă. Era vorba de o frânghie subţire, dar tare şi elastică, pe care o strânsese colac pe braţ şi tiptil-tiptil se apropie de zână, pe la spate, cuprinzând-o cu braţele cât putu de strâns. Înainte ca zâna să se dezmeticească, se trezi trântită pe nisip. Dar nici ea nu era o zână care se speria din te miri ce şi mai nimic, aşa că între cele două fete se încinse o luptă pe viaţă şi pe moarte, de nu mai puteai şti de partea cui va fi izbânda.

Colombe ştia foarte bine, din cele ce povesteau bătrânii, că puterea de vrajă a zânelor stă în priviri şi în cuvintele lor frumoase. De altfel, ea însăşi îl văzuse pe Henriquet prins şi zăpăcit de vraja vorbelor zânei. De aceea se ferea din

toate puterile de privirile ei, iar vorbele dulci n-o puteau atinge, căci prea era mare amărăciunea pe care i-o provocase ceea ce văzuse cu o seară mai înainte pe malul lacului.

Lupta continua fără sorţi de izbândă nici dintr-o parte, nici dintr-alta. Zâna, văzând că prin vicleşug nu poate birui, se străduia să ajungă la lac, unde puterile ei ar fi crescut prin vraja lacului. Dar Colombe o ştia şi pe asta, tot din bătrâni, şi o ţintui în nisip şi nu-i dădu voie să facă nici un pas.

În cele din urmă, zâna fu înfrântă. Se vede că dragostea şi desperarea îţi dau puteri nebănuite şi Colombe, ţinând-o tot cu faţa în jos pe nisip, o legă strâns cu funia pe care o adusese. Acum zâna părea un cârnăcior alb, lăsat de cineva pe malul eleşteului. Nu-şi mai putea mişca decât ochii din cap, dar de ei se ferea cu grijă isteaţa noastră Colombe. După ce şi-a mai tras sufletul, îi spuse zânei:

– Ai văzut că te-am biruit? Acum ce să-ţi fac? Aş putea să te biciuiesc până la sânge, căci îmi stă în putere, dar nu-mi stă în fire să fiu aşa crudă. Aş putea să te duc în sat, legată cum eşti, ca să te fac de râs, când le voi spune ce ai vrut să faci; aş putea să te duc la târg să vină gură-

cască să se uite la tine ca la un animal de circ. Sunt mai tare ca tine şi ţi-aş putea face orice. Ca să vezi că nu mi-e teamă de tine, am să te răstorn cu faţa în sus şi am să te privesc în ochi.

Colombe o întoarse pe zână şi o privi fără teamă. Ochii zânei erau calmi şi limpezi, de o rară frumuseţe. În ei nu mai era nici mânie, nici cruzime. Acum erau nişte ochi care nu spuneau nimic. Cu o voce la fel de calmă ca şi privirea, ea îi spuse fetei:

– Să facem un târg. Dacă îţi jur că nu mă mai leg de Henriquet, îmi dai drumul? Tot voiam eu să plec de pe meleagurile astea, de care am cam început să mă satur! Este adevărat că Henriquet al tău e un flăcău frumos, dar, între noi fie vorba, e şi tare nerod. Aşa că să facem târgul.

Colombe ştia foarte bine că o zână, dacă este biruită de vreun muritor, trebuie să-şi schimbe locul şi o sută de ani nu mai are voie să mai vină pe meleagul unde a fost înfrântă. De aceea îi spuse:

– Nu despre asta este vorba. Mie să-mi spui cam pe unde vrei să te stabileşti.

Voia s-o oblige să plece în nişte locuri cât mai îndepărtate, ca nu cumva să se ducă Henriquet s-o caute.

– Păi, să vedem... M-aş putea duce în lacul Biscarossa, sau, mai bine, în lacul din Soustons, sau, şi mai bine, în cel din Aureilhan... Eu însă cred că mă voi duce în ocean, fiindcă niciodată n-am fost pe acolo şi multe am mai auzit vorbindu-se despre el.

– Vreau să fiu sigură că acolo te vei duce. Jură! îi spuse Colombe.

Şi zâna a jurat pe ceea ce era mai scump pentru ea. Eu nu pot să vă spun ce au zânele mai scump, că doar n-am fost acolo când i s-a jurat lui Colombe, dar din ce mi-au spus şi mie cei mai bătrâni, se pare că cel mai preţios lucru pentru ele este vraja şi puterea din ochi, aşa că eu cred că pe asta s-a jurat zâna. Ba, mai mult, a luat-o şi pe Colombe cu ea până la pârâul din apropiere şi după ce Colombe i-a dezlegat şi mâinile, i-a spus:

– Ai fost mai tare decât mine. Voi, muritoarele de rând, aveţi o putere extraordinară, dar pe care nu ştiţi s-o preţuiţi. Această putere este dragostea. În faţa ei nu rezistă nici o vrajă. Acum priveşte, ca să te convingi că-mi ţin jurământul.

Zâna s-a apropiat de râu, a atins apa cu mâinile ei albe şi îndată râul şi-a umflat apa

întruchipând un fel de jilţ în care ea s-a aşezat şi a pornit pe valuri în jos, fără să se mai uite înapoi, aşa cum este legea zânelor, până ce a dispărut în zare. Atunci şi Colombe şi-a luat turma şi a plecat spre casă.

Seara, Henriquet s-a întors fără capră. Avusese ghinion. În ziua aceea nimeni nu adusese capre la târg. Mama fetei a strigat că e mai bine aşa, că le-au rămas banii în casă, moş Vincent se da de ceasul morţii, căci acum chiar nu mai pricepea nimic, iar Henriquet se uita cu groază la Colombe, care nu spunea nimic şi pe care nici nu îndrăznea s-o întrebe ceva.

Au mâncat tăcuţi, fiecare cu gândurile şi nedumeririle lui. Numai la culcare, Colombe s-a apropiat de Henriquet şi i-a şoptit, ca să n-o audă nimeni:

– Acum, într-adevăr, poţi să nu te mai duci la eleşteu. Acolo nu va mai creşte iarbă o sută de ani.

Îngrozit, acesta o apucă de mână şi o întrebă cu glas tremurat:

– Ce vrei să spui cu asta? Nu cumva ai făcut vreo prostie?

– Dacă ceea ce făceai tu era deşteptăciune, atunci, într-adevăr, ceea ce am făcut eu este

prostie. Să ştii, dragul meu, că încă nu s-a născut zâna care să mi te poată răpi şi care să se poată lupta cu mine. Află că pe zânişoara ta ţi-am prins-o, ţi-am legat-o fedeleş, şi i-am tras o mamă de bătaie de o să mă ţină minte câte zile o mai avea. Şi tu ştii că zânele au cam multe zile. N-o să fie nevoie să-i plângi de milă, căci n-ai s-o mai vezi. Ştii că o zână învinsă nu se mai întoarce pe locul unde a fost bătută, timp de o sută de ani. I-am făcut vânt pe ocean şi i-am făcut atât de bine, încât nici nu a mai avut timp să strige „Henriquet". Dar, ca să nu crezi că sunt chiar aşa de rea, află că după ce vor trece cei o sută de ani, îţi dau voie să te întâlneşti iar cu ea pe malul eleşteului.

Bietul Henriquet nu ştia ce să zică şi ce să facă. Asemenea împăratului din poveste, era gata să râdă cu un ochi, cel dinspre Colombe, şi să plângă cu celălalt, cel dinspre zână.

Fata se apropie drăgăstoasă de el şi-i mai şopti duios:

– Să mai ştii ceva, dragul meu. Află că nu eşti nici pe departe aşa de frumos cum îţi spunea ea, dar de nerod, ce să spun, cred că ea nu te-a cunoscut destul. Eşti cu mult mai mult decât îşi închipuia zânişoara ta, cea păruită de mine.

Abia acum Henriquet izbucni în râs, ceea ce dovedea că nu era chiar atât de nerod şi începu să alerge după fată ca s-o prindă.

În seara aceea, ca în serile dinainte de întâmplarea cu zâna, cei doi tineri se plimbară mână în mână sub clar de lună, iar moş Vincent şi mama fetei, măcar că tot nu înţelegeau nimic, se bucurară grozav.

– Eu cred, spuse moş Vincent, ca un om cu scaun la cap ce era, că a cam sosit vremea să ne gândim la nuntă.

– Că bine zici, răspunse şi nevastă-sa. Doar n-o să aşteptăm ca fata să împletească, înainte de măritiş, cosiţă albă.

Şi nunta se făcu în curând.

Aşa că, după cum se vede din povestea noastră, oamenii pot birui pe zmei prin vitejie, iar pe zâne prin iubire. Este bine să nu uităm asta niciodată.

Ciucuraş, te-nvârte acuş!

A FOST ODATĂ un tată care avea trei fete. Fiindcă o dată cu anii îmbătrânise şi el, şi nu mai putea aduce bani în casă, fetele lui începură să-i spună că devenise o greutate pentru ele şi nu se mai vedeau în stare să-l întreţină şi pe el.

Într-o bună zi, fără nici o milă, îi dădură un ghiont, şi-i trântiră uşa în nas.

Când se pomeni în stradă, bietul bătrân, descurajat şi cu inima zdrobită de durere, o porni la drum. Şi merse, şi merse până ce apărură primele umbre ale nopţii. Bătrânul, speriat de întuneric, se opri în mijlocul drumului fără să ştie ce sfânt să mai invoce. Mort de oboseală, se aşeză pe un pietroi şi, în timp ce se cufundase în gândurile lui, iată că-i apăru în faţă o bătrână care, cu o voce piţigăiată, îl întrebă:

– Ce te aduce prin părţile astea, om bun, la asemenea oră?

– Fetele mele m-au dat afară din casă, şi în noaptea asta chiar că nici nu ştiu unde să trag, răspunse bătrânul.

– Vreau să te ajut, spuse băbuţa. Ia acest şerveţel, ţi-l dăruiesc din toată inima. Când vei spune: „Şerveţel fermecat, pune masa imediat!", te va servi îndată. Vezi luminiţa aceea acolo în vale? Este casa paznicului de la castel. Bate la poartă. El este un om cu o inimă de aur şi nu-ţi va refuza un blid de mâncare şi o înghiţitură de pâine.

Într-adevăr, abia bătu bătrânul la uşa paznicului, că acesta îi şi deschise şi-l pofti înăuntru, invitându-l să cineze împreună cu ei. Mai înainte de culcare îl întrebă dacă are vreo dorinţă.

– Da, răspunse bătrânelul. Aş vrea să-mi păstraţi acest şerveţel de masă. Dar feriţi-vă să rostiţi: „Şerveţel fermecat, pune masa imediat!"

– Fii liniştit, nimeni nu va spune nimic şerveţelului dumitale. Îl împăturesc în patru, apoi în opt, şi-l pun în sertarul acesta. Noapte bună! spuse paznicul.

Bătrânul se duse la culcare liniştit. De cum paznicul îl auzi că sforăie, îşi chemă soţia şi cei patru copii, două fete şi doi băieţi, şi se aşezară

cu toţii în jurul mescioarei, unde despăturise şerveţelul fermecat.

– Mie mi se pare un şerveţel la fel cu ale noastre, spuse soţia.

– Ba mai are şi câteva rupturi, observă fata cea mai mare.

– Aşteptaţi, spuse tatăl lor. Apoi se uită spre şerveţel şi spuse: „Şerveţel fermecat, pune masa imediat!"

Într-o clipă, întocmai ca florile ce răsar în iarba câmpului, una albă şi alta galbenă sau albastră... pe faţa de masă apărură: o porţie imensă de macaroane, apoi o pulpă de miel la tavă cu cartofi prăjiţi, fructe, prăjituri, vin, cafele... O masă bogată, din care se înfruptară cu toţii.

A doua zi de dimineaţă, când bătrânul se trezi, îşi ceru şerveţelul. Dar vicleanul de paznic, în loc să i-l dea pe cel fermecat, îi dădu unul din şerveţelele din casă.

Bietul bătrân, cu inima plină de bucurie, luă calea întoarsă spre fetele lui. Bătu la uşă şi veni să-i deschidă fata lui mai mare.

– Aha, spuse ea, te-ai întors?

– Fata mea, n-o să vă mai fiu o povară de acum încolo. Am un şerveţel fermecat.

– Frumoasă scuză, spuse fata, şi chemându-le şi pe celelalte două, spuseră toate în cor: Te-ai întors ca să mănânci pe spinarea noastră şi la prânz şi seara!

Tatăl lor se apropie de măsuţă, întinse şerveţelul şi spuse:

– Este de ajuns ca una din voi să spună „Şerveţel fermecat, pune masa imediat!", şi şerveţelul ascultă.

Încercă prima fată: „Şerveţel fermecat, pune masa imediat!" Încercă a doua şi încercă a treia; dar nu se întâmplă nimic. Atunci fetele se înfuriară pe bătrân şi-l azvârliră în stradă a doua oară.

Bătrânul o porni iar la drum şi, pe înnoptat, se pomeni că se aşază pe aceeaşi piatră, în marginea drumului. Şi aceeaşi băbuţă, cu vocea piţigăiată, îl întrebă:

– Tot aici te găsesc?

Şi bătrânul:

– Paznicul de la castel mi-a furat şerveţelul fermecat, pe care mi l-ai dăruit, şi, când m-am întors acasă, fetele m-au azvârlit iarăşi în stradă.

– la măgăruşul acesta, îi spuse băbuţa înduioşată, ţi-l dăruiesc. Este fermecat. Când îi vei spune: „Rage!", el va rage şi în loc de i-ha! i-ha!, din bot îi vor cădea o mulţime de galbeni.

Bătrânul nu mai ştiu cum să-i mulţumească şi se întoarse la casa paznicului de la castel.

Paznicul, împreună cu soţia şi copiii, când îl recunoscură, n-au ştiut cum să-l primească mai bine. Apoi îşi dădură seama că avea cu el un măgăruş.

– Unchiaşule, dă-ni-l nouă, spuse unul din băieţi. Ţi-l ducem în grajd.

– Îi dăm o grămăjoară frumoasă de fân şi o găleată de apă, adăugă celălalt.

– Vă mulţumesc, spuse bătrânul, dar nu cumva să-i spuneţi: „Rage!"

– N-ai teamă, că fiii mei sunt băieţi cu judecată. Nu vor face nimic ce să nu-ţi fie dumitale pe plac.

Bătrânul luă masa cu ei şi apoi se duse liniştit să se culce. De cum îl auziră sforăind, tată, mamă şi copii dădură buzna în grajd şi începură să ţipe cu disperare: „Rage! Rage! Rage!"

Închipuiţi-vă acum feţele lor încremenite, când, în loc de obişnuitele răgete i-ha! i-ha! i-ha!, auziră sunetul galbenilor şi văzură cum se luminează ca ziua grajdul de atâta strălucire. Tatăl îi dădu imediat ordin fiului său mai mare:

– Aleargă în goana mare la vecinul nostru şi spune-i să-ţi împrumute un măgar de-al lui, la fel cu ăsta, cu părul cenuşiu şi cu pata asta albă în frunte.

Bătrânul, când să plece a doua zi, luă măgarul pe care i-l dăduse paznicul şi se îndreptă fericit spre casă. Fetele, văzându-l că iar se întoarce, începură să ţipe:

– Aha! Iar te-ai întors. Şi crezi că tu nu erai de ajuns, ai mai adus şi un măgar cu tine!

– Ei, da, dar este un măgăruş fermecat, spuse bătrânul.

– Lasă că ştim noi, altă înşelătorie!

– Nu, nu! Luaţi un cearşaf şi veniţi să vedeţi.

Fetele se lăsară convinse şi veniră cu un cearşaf, mare cât toată camera. Atunci tatăl îl împinse pe măgar, care era cam îndărătnic, şi începu să-i strige: „Rage! Rage!" o dată, de două ori, de trei ori...

Măgarul tăcea ca un peşte. Până când fetele, văzând că murdărise cu copitele de noroi cearşaful alb ca zăpada, luară un ciomag. Şi dă-i, şi dă-i, când în măgar, când în bătrân, până ce se treziră amândoi în stradă.

Şi iar merse pribeagul şi merse, şi noaptea se pomeni pe aceeaşi piatră, mort de oboseală şi disperat de cele întâmplate, când aceeaşi voce piţigăiată îl întrebă din nou:

– Iar te-ai lăsat înşelat?

– Da, da, mărturisesc că aşa este. Îmi pare rău din suflet.

Şi băbuţa îi spuse:

– Ia acum biciuşca aceasta, cu ciucuraşul ăsta frumos în vârf. Este fermecată şi te va ajuta să-ţi recapeţi şi şerveţelul şi măgăruşul. Când vei spune „Ciucuraş, te-nvârte acuş!", biciuşca va începe să pocnească şi să plesnească în jur orbeşte şi nu se va opri decât când vei spune tu „Ciucuraş, te-opreşte acuş!"

Bătrânul luă biciuşca şi se duse direct la casa paznicului. Bătu, paznicul îi deschise şi o chemă imediat pe soţia lui şi pe copii. Îl întrebară toţi ce-a mai adus cu el de astă dată.

– Ţineţi-mi voi biciuşca asta, spuse bătrânul. Puteţi să vă jucaţi cu ea şi să plesniţi cât vreţi, dar vă rog frumos să nu spuneţi cumva: „Ciucuraş, te-nvârte acuş!" Am avea necazuri.

Paznicul, soţia şi copiii, de îndată ce fură convinşi că bătrânul se cufundase într-un somn

adânc, luară biciuşca şi începură să plesnească de zor cu ea. „Ciucuraş, te-nvârte-acuş!" începu tatăl. Şi mama strigă mai cu putere: „Ciucuraş, te-nvârte acuş!" Iar copiii, cât îi ţinea gura: „Ciucuraş, te-nvârte acuş!" se auzi de patru ori, fiindcă erau patru copii.

Nu vă pot spune cât lovituri de bici începură să plouă peste întreaga familie. Nişte plesnituri de le ridica pielea de pe ei. Tată, mamă şi copii începură să se tânguie şi să ţipe de usturime; dar biciuşca fiind chemată de şase ori, părea mânuită de şase mâini diferite.

Atunci alergară la bătrân să-l scoale din somn şi să-l roage să-i ajute:

– Unchiaşule, iubite unchiaş, bunule unchiaş, ajută-ne tu!

Bătrânul le spuse:

– Îmi daţi înapoi şerveţelul fermecat?

– Da, spuse îndată tatăl, urmat de alţi „da", la fel de grăbit rostiţi de cinci glasuri, o dată.

– Îmi daţi înapoi măgăruşul meu?

Şi de astă dată primi, drept răspuns, un „da", fulgerător de iute.

Abia atunci bătrânul spuse biciuştei, în şoaptă, încât să nu-l audă cei ai casei: „Ciucuraş, te-opreşte acuş!" şi plesniturile de bici încetară.

A doua zi de dimineaţă, bătrânul se sui pe măgăruş şi, cu şerveţelul şi biciuşca în buzunar, o porni triumfător spre fiicele lui.

Dar ele nici nu mai voiau să audă de născocirile tatălui lor; însă când, în faţa lor, el întinse şerveţelul pe măsuţă şi-i spuse „Şerveţel fermecat, pune masa imediat!", apărură îndată o sumedenie de bunătăţi. După aceea tatăl spuse măgăruşului: „Rage! Rage!" şi începu să plouă cu galbeni, mai mulţi decât frunzele uscate căzute toamna din copaci. Atunci fetele începură să se linguşească pe lângă tatăl lor. Una îl îmbrăţişa, alta îl săruta, alta îl prindea de mâini, să se rotească în horă cu ea.

Când tatăl socoti că venise timpul să scoată şi biciuşca, se gândi să le trezească puţin pe fete.

– Mai am o noutate pentru voi, fetele mele. O biciuşcă de toată frumuseţea. E de ajuns să-i spui: „Ciucuraş, te-nvârte acuş!" şi...

Fetele nu-i mai dădură răgaz să-şi termine vorba şi pline de veselie începură să sară şi să strige: „Ciucuraş, te-nvârte acuş!" şi una încerca să ţipe mai tare decât cealaltă.

Degeaba să vă mai spun ce lovituri de biciuşcă se auzeau plesnind în dreapta şi în

stânga, încât ţipetele de fericire se schimbară brusc în ţipete de durere.

– Opreşte-o, tată!

– Iartă-ne, tată!

– Îndurare, tată!

Tatăl, văzând că le era sinceră căinţa, spuse:

– Ciucuraş, te-opreşte acuş!

Şi plesniturile de bici încetară.

Din ziua aceea, cele trei fete ale moşneagului se făcură fete bune şi-l ţinură pe tatăl lor cu ele, înconjurându-l cu dragoste şi respect până la sfârşitul vieţii lui.

Cele două verişoare şi cei şase pustnici

CU ANI ÎN URMĂ, într-un orăşel din apropierea Ragusei, trăiau două surori. Fiecare din ele avea câte o copilă.

Una din surori era foarte bogată, în schimb cealaltă era săracă lipită pământului. Cea bogată locuia cu fiica ei într-un palat de marmură, avea servitori şi o frumoasă caleaşcă de aur, trasă de patru armăsari. Sora cea săracă locuia, în schimb, într-o beznă de nedescris, într-o odăiţă fără ferestre, pe care abia de i-o închiriase un vechil din Noto.

Sora cea bogată avea o fată foc de urâtă. Se uita cruciş, de râdea lumea de ea, zicând că se uita cu unul la mare şi celălalt la munte. Şi dinţii îi ieşeau afară din gură, iar pe bărbie avea atâta păr, că nu lipsea mult să i se transforme într-o barbă.

Sora cea sărmană avea în schimb o fată nespus de frumoasă, cu o inimă atât de bună şi un suflet atât de nobil, de-i citeai totul în strălucirea ochilor.

Fiind tare sărace, ele lucrau de dimineaţă până seara metri întregi de broderie, ca să-şi poată duce zilele. Şi nici lucrând astfel nu reuşeau să strângă atât cât le trebuia, ca să-şi plătească măcar chiria casei. Aşa că într-o zi blestemată se pomeniră cu vechilul că le dă afară din casă, trezindu-se în mijlocul străzii.

Chiar în seara aceleiaşi zile, însă, se întâmplă să treacă pe acolo unul din slujitorii surorii bogate. El, care avea o inimă miloasă, se întoarse la palat cât putu de repede, să-i povestească cele întâmplate stăpânei lui. Şi cum era, cu adevărat, un om bun la suflet, atâtea îndrugă şi atâta se rugă de stăpâna lui, încât ea încuviinţă să le găzduiască pe sora ei şi pe nepoată într-o cămăruţă aflată lângă grajduri. Şi-i spuse slujitorului:

– Le voi da odaia aceea, dar să mi-o plătească.

Cămăruţa avea o ferestruică ce dădea în stradă, aşa că noaptea era luminată de un felinar

cu ulei. La lumina acelui felinar, fata cea săracă nu înceta să lucreze şi noaptea, căci nu voia ca şi mătuşa ei să le azvârle afară din casă.

Mătuşa, văzând de la balconul ei lumină ca de sărbătoare, şi că nepoata ei cosea şi noaptea, la lumina felinarului, în loc să fie înduioşată, dădu poruncă aspră ca seara să nu se mai aprindă felinarul acela.

Când se lăsă seara, felinarul rămase stins. Copila îl întrebă pe slujitor:

– De ce nu aprinzi felinarul?

– Mătuşa ta nu vrea. Spune că nu poate irosi uleiul pentru tine.

Copila se îmbujoră de ruşine, dar nu mai adăugă nici o vorbă. Aşteptă să răsară luna şi când luna păru că-i luminează mai îndeaproape fereastra, îşi luă ghergheful şi începu să brodeze în raza lunii. Acum, după cum ştiţi, luna nu stă locului; dimpotrivă, încet, încet, ea se îndepărtează de punctul în care răsare, dispărând mereu mai sus, în înaltul cerului, spre creştetul munţilor. De aceea, copila, care avea nevoie să muncească şi noaptea, începu s-o urmărească cu ghergheful în mână. Şi merse, şi merse, fără să-şi dea seama ce mult se îndepărtase de palat.

Deodată cerul se înnoră şi începu să cearnă pe pământ o ploaie furioasă, cu tunete şi fulgere. Biata fată căută să se adăpostească undeva, dar în împrejurimi nu zări nici o casă. Nu văzu decât o peşteră, deschisă într-o stâncă, de unde se zărea o licărire slabă de lumină. Fata se căţără pe stâncă şi pătrunse în peşteră. În jurul unui foc ce pâlpâia fără putere stăteau şase pustnici bătrâni. De cum o văzu, cel bătrân o întrebă:

– Cine eşti tu? Şi de ce umbli singură prin aceste meleaguri, noaptea?

Copila îi spuse toată povestea ei tristă.

Pustnicii se priviră toţi în ochi. Apoi cel mai bătrân se adresă celorlalţi:

– Fraţilor, nu vi se pare că această copilă, care a trebuit să urmărească crugul lunii ca să-şi poată continua lucrul, merită o răsplată?

– Da, desigur, răspunseră cu toţii.

Atunci cel mai bătrân îi vorbi fetei:

– Fie ca atunci când te vei pieptăna, din părul tău să cadă numai ţipari şi perle.

– Fie ca atunci când te vei spăla, picăturile de apă ce vor cădea din mâinile tale să se transforme în aur şi diamante! spuse al doilea.

– Fie ca atunci când vei vorbi, vorbele tale să fie parfumate ca trandafirii şi ca iasomia! zise al treilea.

Al patrulea îi meni şi el:

– Fie ca ochii tăi să răspândească atâta lumină, încât şi noaptea să se transforme în zi!

Al cincilea nu se lăsă mai prejos:

– Fie ca de câte ori te vei privi în oglindă, să fii mereu mai frumoasă!

Iar al şaselea încheie, urându-i:

– Fie ca dantela ta să fie gata în clipa în care începi să o lucrezi!

Apoi cel mai bătrân dintre ei o îndemnă, în timp ce o acoperea cu mantia sa:

– Şi acum, întoarce-te acasă. Biata ta mamă o fi îngrijorată pentru tine!

Copila luă drumul înapoi spre casă. Pe drum, din cauza ploii se formaseră băltoace şi fata, ca să se ferească de ele, fără să vrea, se oglindea în fiecare băltoacă. Şi de fiecare dată ochii ei străluceau ca soarele, iar ea se făcea tot mai frumoasă. Ajunse acasă o dată cu zorii zilei.

Mătuşa, care stătea la balcon, mai-mai să n-o recunoască, atât de frumoasă se făcuse. Trimise de îndată s-o cheme şi o întrebă ce făcuse

ca să devină atât de frumoasă. Nepoata îi povesti tot ceea ce se întâmplase şi mătuşa se gândi ca în aceeaşi seară chiar s-o îndemne şi pe fiica ei pe urmele lunii, să vadă dacă nu cumva s-o întoarce măcar ceva mai puţin urâtă decât era.

Nimeri şi această copilă în peştera pustnicilor. Ei, de cum o văzură, o recunoscură drept fiica mătuşii celei rele, mătuşa acelei fete, care plecase de la ei cu o noapte în urmă. Şi, de aceea, cel mai bătrân îi spuse, cu răutate:

– Fie ca atunci când te vei pieptăna, din părul tău să cadă şerpi!

– Fie ca atunci când vei vorbi, din gura ta să iasă o duhoare de iad! adăugă al doilea pustnic.

– Fie ca, de câte ori te-oi spăla, din mâini să-ţi cadă broaşte! îi ură al treilea.

– Fie ca ochii tăi să-i îngrozească pe cei ce te privesc! strigă al patrulea.

– Fie ca atunci când te vei privi în oglindă, tu însăţi să te sperii de faţa ta! spuse al cincilea.

Iar al şaselea încheie şirul acestor „daruri":

– Fie ca, orice vei voi să faci, niciodată să nu izbuteşti!

Apoi cu toţii îi spuseră, alungând-o:

– Şi acum du-te de aici şi întoarce-te la mama ta cea rea şi fără inimă!

Când o văzu maică-sa că se întoarce şi mai urâtă de cum plecase, ţipă la ea:

– Unde ai fost, prostănaco?

– Am fost acolo unde mi-ai spus dumneata, răspunse ea.

Dar rostind aceste cuvinte din gura ei ieşi o asemenea duhoare, încât mama ei, îngrozită, se ţinu de nas.

– Vino să te speli cel puţin, că te-ai murdărit toată!

Dar de îndată lighenaşul se umplu de broaşte scârboase, care le încremeniră de spaimă pe amândouă. Mai rău a fost când maică-sa începu s-o pieptene. Imediat din părul ei se desprinseră fire şi din piepten apărură numai şerpi, care se târau peste tot, silindu-le pe cele două femei să fugă şi să sară de la un capăt la altul al odăii, în timp ce slujitorii, cu furci şi ciomege, trebuiau să omoare şerpii.

În camera sărăcăcioasă a verişoarei, în schimb, lucrurile se petreceau cu totul altfel. De cum a început copila să se spele, din picăturile de apă prelinse de pe obraz şi de pe mâini

apăreau numai bani de aur şi diamante preţioase. Şi când maică-sa o pieptăna, din păr cădeau ţipari proaspeţi, ba chiar vii, şi perle lucitoare. Dacă vorbea, un parfum de trandafiri şi iasomie se răspândea în aer. Şi, minunea minunilor, de fiecare dată când se oglindea în ceva, faţa ei devenea mereu mai frumoasă şi obrajii ei mai trandafirii ca trandafirii.

Toate aceste minuni, totuşi, n-o făceau pe copilă să fie trufaşă, ci, dimpotrivă, ea continua să lucreze ca şi până atunci, chiar dacă broderia ei era gata de cum începea să brodeze. Şi continua să brodeze în faţa porţii.

Într-o zi trecu pe acolo însuşi regele. De cum văzu pe fata aceea atât de frumoasă, se îndrăgosti de ea îndată şi o ceru de soţie. Închipuiţi-vă ce necaz pe mătuşa, care ar fi dorit ca regele să se căsătorească cu fiica ei, ce-i drept, urâtă, dar înzestrată cu atâtea bogăţii şi pe deasupra şi cu o caleaşcă de aur.

Regele voi ca fata să-l urmeze la palat. Mătuşa, cu o sclipire de răutate în ochi, se oferi s-o însoţească ea pe nepoată cu caleaşca ei de aur.

Mai înainte de a ajunge la curte, regele ceru îngăduinţa de a merge el înainte, la palat, ca să

le pregătească primirea. Mătuşa profită de lipsa regelui şi-o dădu jos din caleaşcă pe nepoată. În împrejurimi era o pădure şi, prefăcându-se că vrea să culeagă ceva ierburi tămăduitoare, ca să-i treacă durerea îngrozitoare de cap care o chinuia, o rugă pe nepoată s-o însoţească prin desişul copacilor. Nici nu se îndepărtară prea mult de caleaşcă, şi mătuşa o apucă brusc pe fată de umeri, o răsuci şi-i scoase ochii, pe care-i ascunse în geantă. Apoi, târând-o de mână, o lăsă să cadă în fundul unei gropi adânci şi apoi în goana mare alergă la caleaşcă, pornind iute, iute spre palatul regelui.

Când ajunseră la curte, regele avusese grijă ca, în semn de mare sărbătoare, pe la balcoane să fie aşezate covoare şi cuverturi ţesute toate în fir de aur; slujitorii înşiraţi de-a lungul scărilor, curtenii palatului, de asemenea, stăteau gata să primească pe cea mai frumoasă din regat.

De cum se opri caleaşca, regele se repezi să deschidă uşa. Dar ce groază şi ce nedumerire îl cuprinse când, în locul frumoasei lui iubite, se pomeni cu o fată urâtă foc, îmbrăcată în rochie de mireasă! Încremenit de spaimă şi gândindu-se la cine ştie ce vrăjitorie, el îşi întoarse privirea în

altă parte şi porunci ca înspăimântătoarea creatură, împreună cu însoţitoarea ei, să fie imediat ferecate în închisoarea palatului.

Toată ziua şi toată noaptea rămase pe gânduri, din cauza celor întâmplate, fără să poată reuşi să priceapă în ce chip frumoasa lui mireasă se transformase pe neaşteptate într-o fiinţă atât de respingătoare şi de înfiorătoare ca aceea.

Într-adevăr, el nu ştia că, întorcându-se în pădure, femeia îşi îmbrăcase propria-i fiică, ascunsă până atunci într-un cufăr mare, în rochia de mireasă a nepoatei sale.

Până una alta, în pădurea unde fusese părăsită nefericita copilă, trecu din întâmplare unul din cei şase pustnici, care-i făcuseră preţioasele daruri ce le ştiţi. În timp ce umbla prin desiş, în căutare de ierburi tămăduitoare, auzi un tânguit prelung, ce venea din adâncul unei gropi. Se apropie de marginea gropii şi se uită înăuntru. Dar era prea întuneric ca să poată desluşi ceva.

Şi atunci întrebă:

– Cine plânge?

– Sunt o biată copilă, răspunse un glăscior, căreia o mătuşă rea i-a scos ochii, fiindcă nu voia ca eu să devin soţia regelui.

Pustnicul pricepu de îndată despre cine era vorba şi-i spuse:

– Aha, iar femeia aceea demnă de chinurile iadului! Nu i-a fost de ajuns lecţia pe care i-am dat-o, lăsând-o pe fiică-sa urâtă cum era! Dar ţie nu-ţi fie teamă, că am eu grijă de tine. Aşteaptă-mă aici şi nu mai plânge!

O porni iute la drum. Ajungând la palat, află locul unde stăteau ferecate cele două vipere şi ceru să stea de vorbă cu ele. Când se trezi în faţa mătuşii aceleia fără suflet, o întrebă:

– Unde sunt ochii nepoatei tale?

– Nu ştiu, răspunse ea.

– Eu te sfătuiesc să-ţi aminteşti, deoarece, dacă nu mi-i dai chiar acum, fac să-i apară fiicei tale două coarne mari în locul ochilor, transformând-o apoi în ţap.

Îngrozită de asemenea ameninţare, imediat femeia scoase grăbită ochii din geantă şi-i dădu pustnicului. Fără a mai zice un cuvânt, el îi luă şi dispăru.

Mergând cu paşi uriaşi, cât ai clipi, ajunse în pădure, puse din nou ochii în orbitele goale şi, întinzându-i o pânză roşie, îi spuse fetei:

– Brodează acum portretul tău aici.

De cum împunse copila cu acul, chipul său apăru în întregime brodat şi atât de bine făcut, că nu părea un portret, ci o făptură vie. Cu broderia în mână, pustnicul dădu târcoale palatului până îl văzu regele.

Regele, aflat în balcon, cum zări portretul acela, se simţi cuprins de o mare tulburare. Porunci să fie chemat la el pustnicul şi îl întrebă unde o văzuse pe fata aceea şi ce era cu broderia din mâna lui. Pustnicul îi dezvălui toată taina. Atunci regele pregăti un alai de o sută de doamne de onoare şi o sută de cavaleri şi împreună cu ei se duse în pădure să-şi ia mireasa. Chiar în aceeaşi zi făcură nunta.

Mătuşa şi verişoara, pe care regele ar fi vrut să le ştie fierbând într-un cazan cu păcură, dar pe care rugăminţile bunei sale soţii le scăpaseră de la o moarte atât de înfiorătoare, fură îmbarcate pe o corabie, care porni spre un port necunoscut, de unde nu se mai întoarseră niciodată.

Păstoriţa regină

ÎN VREMURI FOARTE ÎNDEPĂRTATE, trăia într-o ţară un rege tânăr, şi el îşi pusese în gând să se însoare. Fără a mai da sfoară în ţară de dorinţa lui, se încumetă, într-o bună zi, s-o pornească singur înspre palatele unde ştia că se aflau prinţese frumoase, neprefăcute şi harnice şi mai ales modeste, căci acestea erau calităţile pe care dorea el să le aibă viitoarea lui soţie.

Şi, în timp ce călărea tânărul rege prin văi şi prin munţi, pe dealuri şi câmpii, iată că pe o colină întâlni o păstoriţă de o frumuseţe nemaivăzută de el până atunci. Se uită cu jind la ea şi o întrebă:

– Ei, păstoriţă, cum o duci?

– Destul de bine. Dar când voi fi soţie de rege o s-o duc şi mai bine, îi răspunse ea pe negândite.

Regele nu puse mare preţ pe vorbele rostite de ea; zâmbi când îşi luă rămas bun şi dădu

pinteni calului. Ajunse într-un castel, cunoscu o prinţesă frumoasă şi încântătoare şi, fără a mai sta mult pe gânduri, o pofti la el în palat, a doua zi, să se cunune.

Cu mare alai, iată că prinţesa o porni spre curtea regelui, cu care trebuia să se căsătorească. Şi cum drumul trecea prin locurile pe unde era şi păstoriţa cu turmele ei, îi dădu şi ea bineţe, ba chiar o întrebă pe unde s-o ia ca să ajungă mai repede la curte. Şi păstoriţa o îndrumă:

– Frumoasă prinţesă, o iei pe-acolo şi pe dincolo... dar să fii cu ochii în patru când vei păşi pe prima treaptă a scării palatului, căci ea are darul de a destăinui cu glas tare firea oricărei fiinţe care ar păşi pe ea. Şi când ghiceşte, nu greşeşte.

Prinţesa însă nu dădu crezare cuvintelor păstoriţei şi se duse senină mai departe. Ajunse la palat şi păşi pe prima treaptă. Regele era la câteva trepte mai sus, cu mâinile întinse, vrând s-o primească, după cum se cuvenea, pe viitoarea sa mireasă.

Dar un glas, destul de clar, se auzi:

– Pe prinţesă de-o vei lua,
Rege, te vei înşela.

N-avea-ncredere în ea!
E şireată şi e rea!

Auzindu-se acel glas ciudat destul de limpede, prinţesa, ruşinată, se întoarse iute la caleaşca ei şi porunci să se dea bice cailor.

Regele rămase tare abătut. Dar a doua zi îşi regăsi curajul şi iar se încumetă s-o pornească în căutarea unei mirese. Şi când trecu dincolo de colină, o întâlni din nou pe frumoasa păstoriţă. Şi iar îi ură: „Ziua bună" şi iar o întrebă cum o mai duce. Iar păstoriţa cuteză a doua oară să-i răspundă:

– Nu atât de bine ca atunci când voi fi soţie de rege!

Din nou râse regele de copilăria ei şi dădu pinteni calului.

Ajunse la un palat unde se afla o altă prinţesă, de a cărei frumuseţe se dusese vestea, hăt departe. Şi crezându-se îndrăgostit de ea o ceru numaidecât de soţie, spunându-i că a doua zi o aşteaptă la palatul lui, unde avea să se sărbătorească nunta.

Încântată de asemenea cinste, prinţesa primi din toată inima şi, cum drumul spre palatul

regelui trecea tot peste colina pe unde frumoasa păstoriţă îşi mâna turmele, o întâlni şi această prinţesă. De la ea află de treapta scării palatului, care dezvăluie firea aceleia ce-i va fi prinţului mireasă, de îndată ce-ar călca pe ea. Nu-i prea plăcu prinţesei cele auzite, deşi se socotea tare vicleană şi iscusită, dar nu avu încotro şi merse mai departe. Ajunsă la palat, de bucuria alesei primiri ce i se făcuse, uită cu desăvârşire de povestea cu treapta, ba chiar întârzie tocmai pe treapta buclucaşă. Când, ce auzi?

– Rege, te vei înşela
Pe prinţesă de-o vei lua,
E şireată şi e rea!
N-avea-ncredere în ea!

La auzul acestor cuvinte, regele se înfurie şi-i întoarse spatele prinţesei, care se văzu silită să se ducă de unde venise, înfuriată la rândul ei că nesocotise sfatul dat de nevinovata păstoriţă.

A doua zi, regele o porni spre un alt palat. I se spuse că fata care locuia acolo îi va fi pe plac şi-l va face să uite fără doar şi poate păţaniile de până atunci.

Şi în calea lui apăru din nou păstoriţa. Şi regele, dezamăgit, parcă se mai însenină în faţa prospeţimii şi frumuseţii nevinovate a copilei.

– Ei, păstoriţă frumoasă, ce se mai aude? o întrebă regele.

– Sunt mulţumită, o duc bine, dar nu ca atunci când voi fi soţie de rege! răspunse cu un aer şugubăţ frumoasa fată.

La şaga ei copilăroasă, căci numai ca o şagă era răspunsul ei dat regelui, acesta se înveseli din nou şi o porni plin de nădejde mai departe.

Într-adevăr, acolo la palat o cunoscu pe fata prinţului de care se îndrăgosti din prima clipă, uitând cu totul de cele două logodnice pierdute. Îi inspiră mare încredere că ea va fi aleasa inimii lui... Şi în toate amănuntele îi povesti cum le pierduse pe celelalte două prinţese, şi cât de nerăbdător o aştepta pe ea a doua zi la palat, încredinţat că treapta aceea neiertătoare cu năravurile celorlalte prinţese, când va păşi ea, nu va avea de glăsuit decât laude pentru harurile cu care era ea înzestrată.

Prinţesa luă aminte la cele spuse de rege şi, măgulită de vorbele lui, consimţi ca a doua zi, nu mai târziu, să fie la el, la palat, şi să sărbătorească nunta.

Însoţită de alai de cavaleri îşi luă rămas-bun de la tatăl ei şi într-o caleaşcă poleită cu aur se îndreptă spre palatul regelui.

Pe drum se frământa în ce fel să scape de treapta aceea din cauza căreia fuseseră silite cele două prinţese să se întoarcă ruşinate înapoi. Iată că, privind pe fereastra trăsurii, dădu cu ochii de frumoasa păstoriţă. Opri toată suita şi se duse singură la ea, cu gândul s-o înduplece s-o ajute.

– Uite ce e, păstoriţo – începu prinţesa – vrei să câştigi o pungă cu galbeni? Ia rochia mea şi urcă-te în caleaşca asta, sunt sigură că eşti o fată cinstită şi bună. Te vei înfăţişa regelui drept mireasă, în locul meu. După nuntă, când nu te va vedea nimeni, te întorci aici şi-ţi dau punga cu galbeni, iar eu mă voi întoarce la palat în locul tău. Rămân pe deal însoţită de un cavaler şi te aştept. Nu mă întreba de ce îţi cer acest lucru. E o taină a mea.

– Cu dragă inimă te voi sluji, îi răspunse păstoriţa, care îi ştia taina cu treapta nemiloasă, mai bine ca oricine.

Şi într-o clipă îşi puse rochia cea strălucitoare cusută cu fir de aur şi argint a prinţesei, iar rochiţa simplă a păstoriţei o îmbrăcă frumoasa

prinţesă, încât cu greu ai fi putut spune care din ele era ciobăniţa şi care prinţesa.

Ajunsă la palatul regelui, acesta coborî s-o întâmpine pe mireasa lui până la prima treaptă. Şi ea păşi fără frică. Iar vocea aceea ciudată glăsui:

– Rege, nu te-ai înşela
Pe-astă fată de-o vei lua!
Ea e sinceră şi bună,
Merită să-i pui cunună!

Zadarnic să mai spunem cât de fericit a fost regele că şi-a găsit în sfârşit mireasa cea mai potrivită. O îmbrăţişă de bucurie şi, ca să fie sigur că n-o va mai pierde şi n-o va rătăci printre alte prinţese atât de fermecătoare, îi înfipse în părul ei bogat şi mătăsos un ac de păr, bătut numai cu diamante şi smaralde. Se duse apoi să dea poruncă să se înceapă pregătirile pentru ospăţul de nuntă.

Dar fata încercă să se furişeze ca să alerge la locul unde o aştepta prinţesa. Tocmai când să coboare pe ultima treaptă, grăbită să sară în caleaşcă, o văzu regele. O opri şi o întrebă unde alerga aşa disperată. Păstoriţa încercă să nu-i

spună adevărul şi să plece; dar ajunsese chiar pe treapta aceea vrăjită şi nu se mai putu urni. Ceva nevăzut o ţintuise locului. Atunci îşi luă inima în dinţi şi povesti de-a fir-a-păr adevărul.

– Prin urmare, tu eşti păstoriţa cea şugubeaţă? Prinţesa n-a avut curajul să treacă peste treapta aceasta neiertătoare cu cei răi? Las-o să aştepte cât o vrea! Nici o prinţesă din cele trei nu au calităţile tale, aşa că numai tu meriţi să-mi fii soţie!

Spunându-i acestea, regele o duse în braţe înapoi şi mirii fiind de faţă, ospăţul nunţii începu cu mare veselie.

Iar prinţesa a înnoptat pe deal, aşteptând zadarnic, cu punga ei de galbeni, să vină regina-păstoriţă.

Vulpea şi sturzul

UN STURZ ÎŞI CLĂDI CUIBUL pe o creangă de copac, făcu ouă şi cloci câţiva puişori. Cumătra vulpe nici că se putea să nu afle de treaba asta, că doar ştiţi cum e vulpea... De îndată ce află, veni fuguliţa la acel copac şi, boca-boca, începu a bate cu coada în el.

Mirat, sturzul scoase capul afară din cuib, iar vulpea prinse a zice:

– Am o coadă ascuţită, tai copacu-ntr-o clipită. *Sturzule, scăpare nu-i, te mănânc cu tot cu pui!*

Sturzul se sperie de moarte şi începu să o roage pe loc cu lacrimi de foc:

– Cumetriţă-măiculiţă, pomul nu-l tăia, puii nu-mi mânca! Dacă ne laşi în pace, şi eu te-oi ospăta cu turte rumeioare şi miere de floare.

– De mă vei ospăta, poate te-oi ierta! zise vulpea cea şireată.

– Atunci hai cu mine pe şleau, unde-o să-ţi dau şi turte rumeioare, şi miere de floare.

Şi o porniră împreună în lungul şleaului: vulpea alergând, iar sturzul deasupra zburând.

Deodată sturzul văzu o bătrânică, alături cu-o nepoţică; veneau pe şleau cu un coş mare, plin cu turte şi miere de floare.

Vulpea se piti pe loc, iar sturzul o porni pe drum şontâc-şontâc, ba săltând un pic, ba iarăşi lăsându-se-n drum, ca şi cum ar fi fost beteag de-o aripă...

Atunci nepoţica îi spune bunicii în pripă:

– Să prindem pasărea asta, bunicuţă!

– Cum să o prindem, drăguţă?

– S-o încolţim cumva. Are o aripă frântă şi-i păcat de ea... Că-i tare frumoasă!

Şi bunica împreună cu nepoţica puseră coşniţa jos şi începură a alerga după sturz.

Iar acesta din urmă, tot sărind şi ţipând, le îndepărtă pe amândouă de coş. Între timp, nici vulpea nu stătu degeaba: veni lângă coşul cu turte şi miere în grabă şi mâncă pe săturate, până le isprăvi pe toate.

Atunci sturzul îşi luă zborul şi se întoarse la cuib.

Dar nici n-apucă să se aşeze bine în cuib, lângă pui, că vulpea şi veni pe urmele lui şi începu a bate, boca-boca, cu coada-n copac:

– Am o coadă ascuţită, tai copacu-ntr-o clipită. Sturzule, scăpare nu-i, te mănânc cu tot cu pui!

Sturzul se sperie de moarte şi începu a se ruga pe loc, cu lacrimi de foc:

– Cumetriţă-măiculiţă, pomul nu-l tăia, puii nu-mi mânca! De ai milă de noi, şi eu ţi-oi da să bei bere-berişoară, rece şi amară.

– Atunci să mergem degrabă, c-am mâncat numai dulce şi mi-i sete de nu te văd cu ochii!

Şi-au pornit iar la drum împreună: vulpea alergând, iar sturzul deasupra zburând.

Şi iată că sturzul zări venind pe drum un ţăran cu o căruţă. Iar în căruţă ducea acel ţăran un butoi cu bere pentru chiolhan. Şi se repezi odată sturzul: ba se-aşeza pe cal, ba pe butoi, ba pe cal, ba pe butoi, de-l scoase pe bietul ţăran din pepeni. Acesta se hotărî să-i vină de hac afurisitului de sturz şi puse mâna pe bardă. Dar sturzul tocmai se aşezase pe cepul butoiului. Şi când dă o dată ţăranul cu barda aşa, cu puterea toată, cepul sări de îndată. Iar sturzul... sfârr! zbură de-acolo, iar ţăranul se luă după el cu barda în mână.

Între timp, cepul sărind, berea curgea întruna din butoi. Vulpea bău ca la cramă, până se sătură, apoi o porni cântând, tot pe două cărări, chiuind. Iar sturzul se întoarse la cuibul său, lângă puişori. Dar nu trecu multă vreme de la întâmplarea asta, că vulpea se şi arătă sub copac şi iarăşi... boca-boca! cu coada în el:

– Ia zi, sturzule, ce mi-ai dat de mâncare?

– Ţi-am dat turte şi miere de floare!

– Da' de băut, sturzule, ce mi-ai dat?

– Apăi, un butoi de bere ai deşertat...

– Bine, sturzule, acum te poftesc să mă-n-veseleşti, că, de nu... Am o coadă ascuţită, tai copacu-ntr-o clipită şi, să ştii, scăpare nu-i, te mănânc cu tot cu pui!

Şi o duse sturzul pe vulpe într-un sat. Se uitară ei amândoi peste gard, într-o ogradă, iar acolo ce să vadă? O babă vaca mulgea, iar moşneagul ei opinca-şi dregea.

Sturzul nici una, nici două, hop! că se aşează pe umărul babei. Atunci moşneagul îi zise acesteia:

– Să nu mişti, babo, că-l omor pe sturz!

Baba nici n-apucă să deschidă gura, că se şi duse de-a dura... Fiindcă pumnul moşneagului îşi cam greşise ţinta.

Se ridică sărmana babă de jos, albă la obraz, şi de lapte şi de necaz, şi atunci îl ia la trei păzeşte pe moşneag!

Vulpea, ce stătea deoparte şi privea, se ţinea cu labele de burtă de-atâta râs...

Iar sturzul se întoarse la cuibul său.

Dar n-apucă nici măcar să-şi hrănească puişorii, că vulpea se şi arătă sub copac şi... boca-boca! cu coada în el:

– Sturzule, ia zi: ce mi-ai dat de mâncare?

– Ţi-am dat turte şi miere de floare!

– Da' de băut, sturzule, ce mi-ai dat?

– Apăi, un butoi de bere ai deşertat!

– Da' de înveselit, m-ai înveselit?

– Păi... n-ai râs cât ai poftit?

– Bine, sturzule, acum te poftesc să mă sperii!

Auzind una ca asta, sturzul se cam supără şi din gură aşa cuvântă:

– Atunci, închide ochii bine şi ţine-te după mine!

Şi-şi luă zborul. Zbură sturzul ce zbură, strigând din când în când ca s-o îndrume, iar vulpea alergă după el, ciulind urechile, şi nici că deschise ochii. Şi aşa o duse sturzul pe vulpe drept în faţa unor vânători.

– Ei, cumătră, acum deschide ochii, îi spuse sturzul, să vedem: te-i speria, ori ba?

Vulpea deschise ochii şi ce credeţi că văzu? Nişte vânători cumpliţi stăteau drept în faţa ei... Şi o rupse cumătra noastră la fugă, de-i sfârâiau călcâiele, iar vânătorii, după ea, gata-gata de coadă s-o ia... Abia ajunse în vizuina ei.

Aici, după ce-şi trase sufletul şi-i mai trecu oleacă spaima, numai că începe vulpea a întreba:

– Ochişorii mei, ochişori, ce-aţi păzit voi?

– Te-am păzit de vânători!

– Urechile mele, urechi, da' voi ce-aţi păzit?

– De vânători te-am ferit, când pe drum ai fugit!

– Picioarele mele, picioare, ce-aţi făcut voi?

– Pân-aici te-am purtat!

– Da, tu, coadă năroadă, ce-ai făcut?

– În tufani mă-ncurcam, de copaci mă loveam şi din fugă te-opream.

Se supără vulpea pe coada ei şi o scoase afară din vizuină:

– Ia, vânătorilor, mâncaţi-mi coada!

Vânătorii atâta aşteptau: o înhăţară de coadă şi o traseră pe vulpe afară din vizuină. De atunci, sturzul a trăit în pace în cuibul său.

Cocorul şi bâtlăniţa

O BUHĂ ZBURA, nici capul n-o durea.

Şi cum zbura aşa, ici-colo se-aşeza, din coadă că dădea, în jur se tot uita şi iarăşi că-mi zbura; zbura aşa la întâmplare şi iar se aşeza, din coadă că dădea, în jur se tot uita şi apoi iar zbura mai departe, zbura, zbura...

Acesta este numai un început de poveste, dar povestea e cu totul alta.

Trăiau odată pe baltă un cocor şi o bâtlăniţă.

Îşi duraseră amândoi câte o căsuţă: cocorul, la un capăt al bălţii, bâtlăniţa, la celălalt.

Cocorul se cam plictisise de viaţa lui de holtei şi se gândi într-o zi să se însoare.

„Ia să mă duc s-o peţesc pe bâtlăniţă!“ îşi spuse el.

Şi o porni cătinel, lipa-lipa prin cel smârc, mândru ca un cocostârc,înspre căsuţa bâtlăniţei.

Şi cum ajunse acolo, bătu cioca-cioca la uşă:

– Acasă-i bâtlăniţa frumoasă?

– Acasă.

– Ia spune, vrei să mă iei de bărbat?!

– Ba, cocorule, că prea eşti deşirat! Greoi eşti la zbor şi lung de picior, ai mers de gânsac, nu-mi placi nici de leac! Să mă laşi în pace, lunganule!...

Cocorul se întoarse acasă tare amărât.

În vremea asta bâtlăniţa se răzgândi şi-şi zise: „Totuşi, decât singurică de urât să mor, mai bine nevastă de cocor..."

Şi o porni pe loc spre căsuţa cocorului:

– Ia-mă de nevastă, cocorule!

Iar cocorul de colo:

– Nu te mai vreau nevasta mea! De-acu' nu mă-nsor până mor! Viaţa de holtei îmi place, să mă laşi în pace!

De ruşine, bâtlăniţa se puse pe bocit şi se întoarse acasă. Dar de-ndată ce plecă, cocorul cugetă: „Rău am făcut că n-am luat-o de nevastă! Să trăieşti singur pe lume, fără rost, nu e bine!"

Şi iarăşi, lipa-lipa, se îndreptă spre căsuţa bâtlăniţei:

– Dragă bâtlăniţă, iaca-s hotărât să mă-nsor. Vrei să mă iei de bărbat?

– Nu, cocorule, îi spuse ea, nu te-oi lua, că rău m-ai supărat!

Şi o porni cocorul spre casă tare amărât.

Dar de-ndată ce plecă, bâtlăniţa cugetă: „Oare de ce l-am alungat? Zău că-i păcat! Decât singurică de alean să mor, mai bine îl iau de bărbat pe cocor".

Şi cât ai bate din palme se şi înfăţişă la căsuţa cocorului. Dar acesta, nici să n-audă...

De atunci se spune că, până azi, când vine cocorul la bâtlăniţă, când bâtlăniţa la cocor... *Mereu se peţesc, dar nu se mai hotărăsc.*

CUPRINS

PETRE ISPIRESCU

Ţugulea, fiul unchiaşului şi al mătuşei / 5

ION CREANGĂ

Ursul păcălit de vulpe / 38

ION CREANGĂ

Dănilă Prepeleac / 42

Povestea celor doi fraţi gemeni, născuţi din peştele albastru *(poveste franceză)* / 65
Lupta cu zâna *(poveste franceză)* / 86

Ciucuraş, te-nvârte acuş! *(poveste italiană)* / 103
Cele două verişoare şi cei şase pustnici *(poveste italiană)* / 113
Păstoriţa regină *(poveste italiană)* / 125

Vulpea şi sturzul *(poveste rusă)* / 133
Cocorul şi bâtlăniţa *(poveste rusă)* / 139

Contravaloarea timbrului literar,
reprezentând 2% din preţul de vânzare cu amănuntul,
se va vira la Uniunea Scriitorilor din România,
cont virament nr. 45106262,
banca B.C.R. - S.M.B.

Redactor: **Maria Morogan**
Tehnoredactor: **Aura Iordache**
Culegere şi paginare computerizată:
Evelina Avramescu

Tiparul mediat de Agenţia "Litera"
şi executat la Editura "Universul"
sub comanda nr. 2586

ISBN 973-25-0564-8